

Świętokrzyskie

TOP

Atrakcje / Attractions

NATURE MONUMENTS MUSEUMS HISTORIC SMALL TOWNS CASTLES ATRAKCJE DLA DZIECI PALACES NATURE RESERVES ENTERTAINMENT RESERVOIRS

EUROPEJSKIE CENTRUM BAJKI W PACANOWIE
EUROPEAN FAIRY TALE CENTRE IN PACANÓW

MUZEUM MINERAŁÓW I SKAMIEŃNIAŁOŚCI W ŚWIĘTEJ KATARZYŃCE
MUSEUM OF MINERALS AND FOSSILS IN ŚWIĘTA KATARZYŃA

ŻYWE MUZEUM PORCELANY W ĆMIELOWIE
THE EXPERIENCE MUSEUM OF PORCELAIN IN ĆMIEŁÓW

ZAMEK KRZYŻTOPÓR W UJEŹDZIE
KRZYŻTOPÓR CASTLE IN UJEZD

OSRODEK EDUKACJI PRZYRODNICZEJ W UMIAŃCACH
NATURE EDUCATION CENTRE IN UMIAŃCACH

ŚWIĘTOKRZYSKA ZAGRODA KULTURY - HARMONIA W HUCIE SZKLANEJ
HARMONIA ŚWIĘTOKRZYSKA CULTURAL - HOMESTEAD IN HUTA SZKLANA

Świętokrzyskie | TOP Atrakcje

Świętokrzyskie | TOP Attractions

- zabytkowy kościół / historic church
- muzeum / museum
- zamek / pałac / dwór / castle / palace / mansion
- pamiątki kultury żydowskiej / Jewish-related places
- atrakcje dla dzieci / attractions for children
- uzdrowiska / spa towns
- stoki narciarskie / ski slopes

Wydawca i tekst / Published and text by:
 Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego
 The Regional Tourism Organization of Świętokrzyskie Region
 ul. Sienkiewicza 78, IVp/2, 25-501 Kielce
 tel. +48 361 80 57, www.rot.swietokrzyskie.travel

Fotografie / Photographs:
 A. Borys, A. M. Bielecka, G. Chorążek, A. Drzewiecka, A. Gorzkowski, Sz. Pawlak, K. Pęczalski, S. Rakowski, A. Śmiełek, A. Góra Klauzińska, A. Benicewicz Miazga, D. Łukasik, I. Kapusta, P. Koakowski, . Podeszwa, W. Sobieraj, K. Witkowski, T. Zakrzewski Ł. Zarzycki, Dronospekja, Arecki Photo Video, Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego oraz członkowie organizacji i podmioty zamieszczone w katalogu / The Regional Tourism Organization of Świętokrzyskie Region and members of the organization and individual subjects featured in the catalogue

Tłumaczenia / Translations:
 Translation Street, www.translationstreet.pl

Skład i opracowanie / Composition and design:
 Mediaflocka Kielce, ul. Warszawska 191B, 25-551 Kielce
 tel. +48 515 062 077, e-mail: medianocka@gmail.com

Regionale Centrum Informacji Turystycznej w Kielcach
Regional Tourist Information Centre in Kielce
 ul. Sienkiewicza 29 (Plac Artystów), Kielce
 + 48 41 348 00 60, informacja@swietokrzyskie.travel

- **Manufaktura Stodczy** – tu przekonasz się jak w magiczny sposób bez użycia maszyn powstają kolorowe lizaki i cukierki a także weźmiesz udział w słodkich warsztatach.
- **Muzeum Mineralów i Skamieniałości – Galeria Tajemnice Klejnotów** – tu odkryjesz piękno kamieni z całego świata i poznasz tajemnice klejnotów.
- **Świętokrzyska Zagroda Kultury – Harmonia, Osada Średniowieczna w Hucie Szklanej** – tu odkryjesz jak kultura i natura od wieków wzajemnie się inspirowa i współtworzą niezwykle doświadczenia życia ludzi tej ziemi.
- **Kompleks Świętokrzyska Polana** – tu w jednym miejscu zobaczysz najważniejsze zabytki regionu w miniaturze, odwiedzisz oceanarium, park linowy, a Twoje dzieci spędzą czas w krainie zabawy.
- **Zamek Krzyżtopór w Ujeździe** – będziesz podziwiać monumentalne ruiny zamku – największej rezydencji pałacowej w Europie do czasu wybudowania Wersalu.
- **Opatów** – tu zobaczysz unikatową ekspozycję w Muzeum Geodezji i Kartografii, zwiedzisz Piwnice Opatowskie a także skosztujesz gęsiny i będziesz delektować się tradycyjną Krówką Opatowską.
- **Żywe Muzeum Porcelany w Ćmielowie** – tu poznasz skomplikowany proces wyrobu porcelany uczestnicząc w warsztatach ceramicznych.
- **Muzeum Historyczno-Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim** – tu poznasz nie tylko dzieje ziemi ostrowieckiej, ale także przemierzysz krzemionkowskie podziemia będące jedynym takim obiektem na świecie otwartym dla odwiedzających (obiekt na liście UNESCO).
- **Bałtowski Kompleks Turystyczny** – tu nie tylko przeniesiesz się do świata dinozaurów, ale przeżyjesz również niezapomnianą przygodę w parku rozrywki.
- **Muzeum Śliwki - Manufaktura Śliwki w Czekoladzie** – w trakcie warsztatów kulinarnych poznasz tajniki robienia czekolady i przygotujesz osobiście łakocie, które zabierzesz ze sobą.
- **Szydłów** – tu zasmakujesz szydłowskiej śliwki i zwiedzisz miasteczko ukryte za średniowiecznymi, kamiennymi murami.
- **Świętokrzyskie i Nadnidziańskie Parki Krajobrazowe** – tu zachwycisz się świętokrzyską przyrodą i złapiesz kontakt z naturą.
- **Ośrodek Edukacji Przyrodniczej w Umianowicach** – tu z bliska zobaczysz ryby słodkowodne żyjące w Nidzie i zachwycisz się krajobrazem Poniądzia jadąc drzewnymi rowerowymi.
- **Busko – Zdrój** – tu odnajdziesz relaks i wypoczynek oraz cenne dla zdrowia i urody unikalne właściwości wód leczniczych.
- **Baseny Mineralne w Solcu-Zdroju** – skorzystasz tu z kąpeli solankowo-siarczkowych, hydromasaży, zjeżdźalni, a także z sauny, zabiegów SPA i masaży.
- **Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie** – tu spotkasz się z Koziołkiem Matołkiem i bajkowymi wróżkami.
- **Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach** – tu zobaczysz jedyny w Europie zachowany w całości zakład wielkopiecowy z XIX wieku, unikatową kolekcję samochodów marki STAR oraz wystawę paleontologiczną.
- **Kazimierza Wielka** – tu nie tylko zadbasz o swoje zdrowie korzystając z mineralnych basenów siarkowych ale również spędzisz czas na łonie natury poznając uroki Kazimierzy i okolic.
- **Lotnisko Warszawa-Radom** to najnowocześniejsze lotnisko w Polsce, które dba o komfort i bezpieczeństwo podróżnych.
- **Flyport** – tu dowiesz się jak działa lotnisko, sprawdzisz się jako pilot na symulatorze lotu a także wyruszysz w przestrzeń kosmiczną.
- **Świętokrzyski Zakład POLREGIO w Kielcach** – zapewnią komfortową podróż turystom po regionie świętokrzyskim nowoczesną koleją ze zmodernizowanym taborem.
- **Sweet Factory „Magia Karmelu”** – experience the magic of handmade lollipops and candies, crafted with-out machines. You can also participate in sweet workshops.
- **Museum of Minerals and Fossils - „Secrets of Gemstones” Gallery**, where you will discover the beauty of stones from around the world and learn the secrets of the origin of crystals.
- **Harmonia Świętokrzyska Cultural - Homestead, Medieval Settlement in Huta Szklana** – here you will discover how culture and nature have been inspiring each other for centuries and co-creating extraordinary experiences of the lives of the people of this land.
- **The Świętokrzyska Polana Complex** is one of the most important monuments of the region. With a miniature park, oceanarium and rope park among the many attractions on offer, you and your children will spend their time in a land of entertainment.
- **Krzyżtopór Castle in Ujazd** – you will admire monumental ruins of the castle – which was the biggest palace mansion in Europe until the construction of the Palace of Versailles.
- **Opatów** – visit the unique Museum of Geodesy and Cartography, explore the Opatów Cellars, taste goose dishes and indulge in traditional Opatów Fudge (Krówka Opatowska).
- **Experience Museum of Porcelain in Ćmielów** – here you will learn more about the complex porcelain production process by participating in a porcelain workshop.
- **Historical and Archaeological Museum in Ostrowiec Świętokrzyski** – there you can learn not only the history of the Ostrowiec land, but also explore the underground tourist route in Krzemionki, which is the only Neolithic mine in the world open to visitors (UNESCO heritage site).
- **Bałtów Tourist Complex** – here you will not only be transported to the world of dinosaurs, but also experience an unforgettable adventure in an amusement park.
- **Plum Museum – Manufaktura of plums in chocolate** – during the culinary workshops you will learn the secrets of making chocolate and prepare in person the sweets that you'll take home.
- **Szydłów** – here you can taste the yummy Szydłów plum and explore a town hidden behind Medieval stone walls.
- **Świętokrzyskie and Nadnidziański Landscape Parks** – offering breathtaking views of Świętokrzyskie's nature and an opportunity to reconnect with the natural world.
- **Nature Education Centre in Umianowice** – here you will see freshwater fish living in the Nida River up close and admire the landscape of Poniądzie while travelling on bicycle draisines.
- **Busko – Zdrój** – here you can find relaxation as well as medicinal waters with unique health and beauty properties.
- **Mineral Pools in Solec-Zdrój** – here you can take advantage of brine & sulphide baths, whirlpool baths, a water slide, a sauna, spa treatments and massages.
- **European Fairy Tale Centre in Pacanów** – here you will meet Koziołek Matołek (Matołek the Billy-Goat, who wanted to find Pacanów, thinking that shoes for goats were made in this town) and the fairies godmothers.
- **Museum of Nature and Technology in Starachowice** – here you can see Europe's only 19th century blast furnace complex preserved in its entirety, a unique collection of STAR lorries and a palaeontology exhibition.
- **Kazimierza Wielka** – not only can you take care of your health by enjoying the sulphur mineral pools, but you can also spend time in nature, discovering the charms of Kazimierza and its surroundings.
- **Warsaw-Radom Airport** is the most modern airport in Poland, with a focus on the comfort and safety of travellers.
- **Flyport** – discover how an airport works, test your skills as a pilot in a flight simulator and embark on a space journey!
- **Świętokrzyskie POLREGIO trains in Kielce** – provide convenient and comfortable rail connections for tourists in the Świętokrzyskie region with a modernised rolling stock.

Kielce

WZGÓRZE ZAMKOWE

W budynkach zajmowanych obecnie przez instytucje Wzgórza Zamkowego od 1826 roku do lat 70. XX wieku funkcjonowało więzienie. Dziś o historii tych obiektów przypomina Ośrodek Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej – miejsce stałej, interaktywnej ekspozycji historycznej. Ośrodek to także przestrzeń do edukacji, wychowania obywatelskiego, dyskusji i definiowania polskiego patriotyzmu. Druga instytucja to Instytut Dizajnu – nowoczesny ośrodek wzornictwa, który poprzez własne działania twórcze oraz współpracę z innymi ośrodkami designu kształtuje wrażliwość artystyczną artystów, mieszkańców i turystów.

CASTLE HILL

The buildings that are currently occupied by the Castle Hill institutions were used as a prison from 1826 till the 1970s. Today, the history of these buildings is recalled by the Centre for Patriotic and Civic Thought, the site of a permanent interactive historical exhibition. The Centre also provides space for education (including citizenship education), discussion and the definition of Polish patriotism. The second institution is the Institute of Design Kielce – a modern design centre that shapes the artistic sensitivity of artists, inhabitants and tourists through its own creative activity and co-operation with other design centres.

www.wzgorzezamkowe.com

DAWNY PAŁAC BISKUPÓW KRAKOWSKICH

FORMER PALACE OF THE KRAKÓW BISHOPS

Pałac, należący niegdyś do biskupów krakowskich, ufundowany w latach 1637-1644, jest obecnie siedzibą Muzeum Narodowego w Kielcach. To najlepiej zachowany obiekt architektoniczny w Polsce z czasów dynastii Wazów. W salach na piętrze zachowały się oryginalne wnętrza, stropy ramowe, malowidła na stropach i fryzy malowane na ścianach. Na tyłach rezydencji odtworzono ogród włoski z XVII-wiecznym układem kwatrowym. Muzeum posiada ekspozycje stałe: zabytkowe wnętrza z XVII i XVIII wieku, Dawne uzbrojenie europejskie i wschodnie, Sanktuarium Marszałka Józefa Piłsudskiego, Galerię malarstwa polskiego i europejskiej sztuki zdobniczej z płótnami m.in. Kossaka, Brandta, Chełmońskiego i Malczewskiego.

Founded in the years 1637-1644 and formerly owned by the Kraków bishops, the palace is home to the National Museum in Kielce today. It is the best preserved architectural gem in Poland from the times of the Vasa dynasty. Original interiors, beam ceilings, paintings on ceilings and friezes painted on walls were preserved in rooms on the first floor. An Italian garden with a 17th-century square arrangement was recreated at the back of the mansion. The museum has a number of permanent exhibitions: Historic interiors from the 17th and 18th century, Former European and Eastern armaments, the Shrine of Marshal Józef Piłsudski, a Gallery of Polish painting and decorative art with masterpieces by Kossak, Brandt, Chełmoński, Malczewski and other painters.

www.mnki.pl

BAZYLIKA KATEDRALNA

W 1171 roku biskup Gedeon ufundował na Wzgórzu Zamkowym kolegiatę pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP. Po licznych przebudowach i rozbudowach kościół przyjął wygląd wczesnobarokowej, trójnawowej bazyliki. We wnętrzu warto zwrócić uwagę na gotycki tryptyk zwany łagiewnickim, przedstawiający koronację Matki Bożej oraz postacie świętych Wojciecha i Stanisława. Interesująca jest galenowa płaskorzeźba Marii Panny oraz barokowy ołtarz główny według projektu Fontany. We wnętrzu bazyliki znajduje się również słynący łaskami obraz Matki Boskiej łaskawej Kielceckiej z Dzieciątkiem.

CATHEDRAL BASILICA

In 1171, bishop Gedeon founded a collegiate church of the Assumption of the Blessed Virgin Mary on Castle Hill. After numerous alterations and expansions, the church eventually acquired its present-day shape of an early Baroque, three-nave basilica. Its interiors feature, among others, a Gothic triptych (called łagiewnicki) representing the coronation of Our Lady and the figures of St Adalbert and St Stanislaus. Also worth seeing are a bas-relief of the Virgin Mary made of galena and the Baroque main altarpiece designed by Jakub Fontana. There is also a highly venerated picture of Our Lady of Grace with the Holy Infant.

www.kielcekatadra.pl

PARK I REZERWAT KADZIELNIA

Rezerwat, park i amfiteatr w dawnym kamieniołomie Kadzielnia zarządzanym przez Geonaturę Kielce to geoturystyczna wizytówka regionu. Nad wyrobiskiem góruje ogromny monolit skalny zwany Skalką Geologów, którego najwyższa część objęta jest ochroną jako rezerwat przyrody Kadzielnia. Park Kadzielnia obejmujący pozostałą część kamieniołomu jest udostępniony dla turystów ścieżką pieszo-rowerową. Na zwiedzających czekają również Podziemna Trasa Turystyczna w jaskiniach i Podniebna Trasa Widokowa – Tyrolki na Kadzielni. Geologiczną ciekawostką tego miejsca są odśnieżenia wapieni, margli i łupków liczących sobie ponad 360 milionów lat i zawierających liczne skamieniałości zwierząt morskich. Na Kadzielni odkryto aż 25 jaskiń, z czego kilkanaście znajduje się w Skalce Geologów.

CENTRUM GEOEDUKACJI

Centrum Geoedukacji wraz z Rezerwatem Wietrznia im. Zbigniewa Rubinowskiego to miejsce, w którym poprzez przygodę i zabawę można „poczuć – dotknąć – zrozumieć” niezwykłą historię Ziemi zapisaną w skałach i skamieniałościach. W Centrum można zobaczyć rekonstrukcję dna dewońskiego morza z niezwykłymi organizmami, które je zamieszkiwały, spotkać się oko w oko z największym drapieżcą dewońskiego morza – rybą pancerną oraz udać się w niezwykłą podróż do wnętrza Ziemi za pomocą kapsuły-symulatora.

www.centrum-geoedukacji.pl

KADZIELNIA PARK AND NATURE RESERVE

The nature reserve, park and amphitheatre in the former Kadzielnia quarry managed by Geonatura Kielce are the pride of the region for geotourists. Towering over the excavation is a huge rock monolith called Geologists' Rock, whose highest part falls under the protection of the Kadzielnia nature reserve. Encompassing the remaining part of the quarry, Kadzielnia Park has a walking and cycling path open to visitors, who can also go below ground to explore the caves of the Underground Tourist Route or take to the air on the Kadzielnia zipline. An interesting place from a geological point of view due to the 360-million-year-old limestone, marl and slate exposures containing numerous fossils of sea animals, as many as 25 caves have been discovered in Kadzielnia, several of which are located in Geologists' Rock.

GEOEDUCATION CENTRE

The Geoeducation Centre along with the Zbigniew Rubinowski Wietrznia Reserve is a place where, through adventure and fun, you can “feel – touch – understand” the unusual history of the Earth written in rocks and fossils. Here you can see a reconstruction of the bottom of the Devonian sea with unusual organisms that lived in it, face armoured fish – the biggest predator of the Devonian sea – and embark on an unusual journey to the centre of the Earth by means of a capsule-simulator.

KARCZÓWKA

Karczówka to malownicze wzgórze, na szczycie którego znajduje się piękny pobernardyński klasztor z XVII wieku. Wewnątrz świątyni na szczególną uwagę zasługuje kaplica św. Barbary z interesującą barokową rzeźbą patronki górników w ołtarzu, wykonaną w 1664 roku z bryły galeny, czyli rudy ołowiu, wydobytej nieopodal Karczówki.

Karczówka is a picturesque hill topped with a beautiful former Bernardine monastery dating back to the 17th century. Inside the monastery, it is particularly worth seeing St Barbara's Chapel with an interesting Baroque sculpture representing the patroness of miners. It was hewn out of a lump of galena (lead ore) extracted near Karczówka.

www.karczowka.com

OGRÓD BOTANICZNY W KIELCACH

Ogród Botaniczny w Kielcach położony na stoku Karczówki to prawdziwa enklawa zieleni w centrum miasta. Znajduje się tutaj wiele interesujących gatunków roślin ze szczególnym uwzględnieniem gatunków charakterystycznych dla regionu świętokrzyskiego. Z wyższych partii Ogródu rozciąga się panorama na miasto i pobliskie pasma Gór Świętokrzyskich. Podczas spaceru zadbanymi alejkami zobaczymy m. in. bogatą kolekcję róż, wrzosowisko, kolekcję różaneczników i azalii oraz liczne inne kolekcje roślin ozdobnych. Na uwagę zasługuje także rozległy i bardzo interesujący Dział Roślin Użytkowych, gdzie spotkamy kolekcję roślin przyprawowych i leczniczych, czy kolekcję roślin sadowniczych, a także Ogród Wiejski. Wśród drzew i krzewów dominują gatunki rodzime, takie jak: jodły, buki, graby, czy dęby posadzone w kolekcji zwanej Przewodnie Zbiorowisko Leśne Gór Świętokrzyskich. W Ogródku nie brakuje drzew i krzewów pochodzących z innych kontynentów, np. z Azji Wschodniej, czy Ameryki Północnej. W sezonie letnim na terenie ogrodu można napić się kawy i zjeść coś słodkiego.

BOTANICAL GARDEN IN KIELCE

The Botanical Garden in Kielce, located on the slope of Karczówka Hill, is an enclave containing some of Poland's most beautiful plants, with a special focus on the characteristic species of the Świętokrzyskie region. The higher parts of the garden provide broad views of the city and the adjacent Świętokrzyskie mountains. Walk along the well-maintained pathways and enjoy the rich collection of roses, the heath, the collection of azaleas and all the other collections of decorative plants found in the garden. Also worth a look is the extensive and very interesting Utilitarian Plant Department, which contains collections of spice crops, medicinal plants and orchard plants, as well as the Village Garden. Most of the trees and shrubs come from local native species, such as firs, beeches, hornbeams and oaks, planted in a collection called Leading Forest Collections of the Świętokrzyskie Mountains. The garden also abounds in trees and shrubs from other continents, such as East Asia and North America. During the summer season, you can enjoy a cup of coffee and a sweet treat in the garden.

www.geonatura-kielce.pl/ogrodbotaniczny

www.muzeumhammonda.pl

MUZEUM HAMMONDA

Muzeum Hammonda zaprasza na krótką lekcję historii łączącą muzykę z techniką. Muzeum to opowieść o życiu Laurensa Hammonda, jego twórczości i niesamowitym wynalazku, który zmienił światową scenę muzyki rozrywkowej. A wszystko to w wyjątkowej pałacowej scenerii. Pierwszym obiektem, jaki napotykają zwiedzający jest pomnik Laurensa Hammonda zasiadającego za swoimi organami. Chwilę potem wkraczamy już w świat magii złożonej z historii, obrazów i dźwięku. Swoją wyjątkowość Muzeum Hammonda potwierdza faktem, że jest jedynym tego typu obiektem na świecie. Ekspozycja podzielona jest na kilka modułów tematycznych: historia, Hammond w Polsce, Hammond na świecie, strefa dźwięku, Hammond Club, Leslie, Mój Hammond. Jedną z sal poświęconą jest Andrzejowi Zielińskiemu (Skaldowie). Na wystawie stałej instrumentów można podziwiać: ponad 60 modeli organów Hammonda, 27 modeli zegarów, stolik do tasowania i rozdawania kart do gry. Dla pasjonatów atrakcją jest możliwość porównania brzmień różnych modeli organów jak też zagrania na...grających schodach".

HAMMOND MUSEUM

The Hammond Museum invites you to a short lesson in history combining music and technology. The Museum is the story of Laurens Hammond's life, his work and the amazing invention that changed the world stage of popular music. All this in a unique palace setting. The first object visitors encounter is a statue of Laurens Hammond sitting behind his organ. A moment later, we enter a world of magic made-up of stories, images, and sound. The Hammond Museum is unique in that it is the only one of its kind in the world. The exhibition is divided into several thematic modules: history, Hammond in Poland, Hammond in the world, sound zone, Hammond Club, Leslie, My Hammond. One of the rooms is dedicated to Andrzej Zieliński (Skaldowie – a Polish rock group). In the permanent exhibition of instruments you can admire more than 60 models of Hammond organs, 27 models of clocks, and a table for shuffling and dealing bridge cards. An attraction for enthusiasts is the possibility to compare the sounds of different models of organs as well as to play on ... "musical stairs".

MUZEUM HISTORII KIELC

Idea powołania do życia muzeum poświęconego historii Kielc sięga początków kieleckiego muzealnictwa. Dzieje miasta zaistniały na wystawach i w zbiorach utworzonego w Kielcach w 1908 roku muzeum Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Muzeum znajduje się w zabytkowej, klasycystycznej kamienicy, a jego wnętrza są wyposażone w ciekawe eksponaty, z których wiele zostało przekazanych przez mieszkańców miasta z ich rodzinnych pamiątek. Stała ekspozycja historyczna „Z dziejów Kielc” pozwala prześledzić niezwykle ciekawe etapy historii miasta od okresu przedlokacyjnego i wczesnośredniowiecznego, przez dzieje prywatnej miejscowości biskupów krakowskich, miasta wojewódzkiego i gubernialnego, walkę o niepodległość, a następnie okres II Rzeczypospolitej, II Wojny Światowej i okresu powojennego. Wśród eksponatów znajdują się średniowieczne monety, broń, fragmenty ceramiki, przedmioty użytkowe, obrazy, zdjęcia, a nawet słynne motocykle SHL.

HISTORY MUSEUM OF KIELCE

The idea of establishing a museum dedicated to the history of the city dates back to the beginnings of museology in Kielce. The history of the city first appeared at exhibitions and in the collections of Polskie Towarzystwo Krajoznawcze (Polish Tourist Association), whose museum was created in Kielce in 1908. The museum is located in a historic, neoclassical building and its interiors hold many interesting exhibits, many of which have been donated by the local inhabitants from their family memorabilia. The permanent exhibition allows visitors to follow the captivating past of the city from the times before the city charter, through early medieval days, followed by the time Kielce was owned by the Bishops of Kraków, moving on to more recent history when the city was the centre of the voivodeship and the governorate, when Poland fought for independence, followed by the time of the Second Republic, World War II and the post-war period. The exhibits include, among others, medieval coins, weapons, fragments of pottery, objects of everyday use, paintings, photographs, and even the famous SHL motorcycle.

www.mhki.kielce.eu

KIELECKIE CENTRUM KULTURY

Kieleckie Centrum Kultury to instytucja, mająca na swoim koncie wiele spektakularnych koncertów, oper, musicali i spektakli teatralnych. Jest organizatorem wielu przedsięwzięć o zasięgu ponadregionalnym oraz międzynarodowym. Każdego roku organizuje kilkaset wydarzeń artystycznych, w tym również przedsięwzięcia cykliczne. I tak od wielu lat z dużym sukcesem w Centrum organizowany jest Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Sakralnej Anima Mundi, Międzynarodowy Konkurs dla Projektantów i Entuzjastów Mody Off Fashion, Festiwal Form Dokumentalnych NURT czy też Festiwal Jazzowy Memorial to Miles.

KIELCE CULTURE CENTRE

The Kielce Culture Centre is an institution where many spectacular music concerts, operas, musicals and theatrical performances have been held. It has organised many projects on a supraregional and international scale. A few hundred artistic events, including cyclic projects, are held there every year. The highly successful events that have been organised in the Centre for years include the International Organ and Sacred Music Festival Anima Mundi, the International Competition for Fashion Designers and Enthusiasts Off Fashion, the Documentary Film Festival NURT, or the Memorial to Miles Jazz Festival.

www.kck.com.pl

FILHARMONIA ŚWIĘTOKRZYSKA

Filharmonia Świętokrzyska im. Oskara Kolberga to jedyna tego typu placówka w całym regionie świętokrzyskim. Jest głównym organizatorem koncertów symfonicznych, kameralnych, recitali oraz innych form prezentacji utworów muzycznych. Propaguje polską i zagraniczną twórczość muzyczną, prezentuje dorobek kompozytorów klasycznych oraz artystów współczesnych, których sztuki wcześniej były niewykonywane lub były wykonywane bardzo rzadko, patronuje amatorskiemu ruchowi muzycznemu oraz uczestniczy w edukacji muzycznej dzieci i młodzieży poprzez koncerty i audycje muzyczne, odbywające się w szkołach.

ŚWIĘTOKRZYSKA PHILHARMONIC

The Oskar Kolberg Świętokrzyska Philharmonic is the only institution of this kind in the Świętokrzyski Region. It is the main organiser of symphony and chamber music concerts, recitals and other forms of presentation of musical works. The Philharmonic promotes Polish and foreign musical works, presents the output of classical composers and contemporary artists whose works have rarely or never been performed so far, acts as a patron of amateur music activity and participates in the musical education of children and young people through concerts and music programmes held in schools.

www.filharmonia.kielce.pl

MANUFAKTURY SŁODYCZY I KAWIARNIA FAMILIJNA „MAGIA KARMELU”

Zapraszamy do odwiedzenia Pierwszej w Kielcach Manufaktury Słodyczy i Kawiarni Familijnej „Magia Karmelu”.

Już od 10 lat w naszej manufakturze, mieszczącej się w budynku starej apteki będącej częścią Muzeum Zabawek i Zabawy w Kielcach każdy może się przekonać jak w magiczny sposób powstają kolorowe karmelki i wspaniałe ręcznie robione czekolady. W trakcie pokazów odwiedzający mogą samodzielnie wykonać własnego lizaka i smaczną czekoladę z dodatkami oraz zdobyć dyplom „Małego Karmelara” lub „Młodego Czekoladnika”. To prawdziwa frajda dla małych i dużych.

W lokalu znajduje się także mała kawiarnia z wyborną kawą i bezpłatną salą zabaw dla najmłodszych oraz sklepik z naszymi produktami.

Zapraszamy osoby indywidualne oraz grupy zorganizowane 7 dni w tygodniu w godzinach 9.30-17.30. Lokal przystosowany jest do obsługi osób niepełnosprawnych. Więcej informacji na naszej stronie: www.magiakarmelu.pl. KarmelOVE pozdrowienia i do zobaczenia!

SWEET FACTORY & FAMILY CAFÉ – „MAGIA KARMELU”

We invite you to visit Kielce's first Sweet Factory & Family Café – „Magia Karmelu”.

For more than 10 years, visitors to our workshop, located in a historic pharmacy building (part of the Museum of Toys and Play in Kielce), have witnessed the magical process of creating colourful caramels and handmade chocolates.

During live demonstrations, guests can make their own lollipops or delicious chocolate with toppings and even earn a „Little Caramel Maker” or „Young Chocolatier” diploma. It's an amazing experience for kids and adults alike!

The venue also features a cozy café offering exquisite coffee, a free playroom for children and a shop with our handmade sweets.

We welcome individual visitors and organised groups, 7 days a week, from 9:30 AM to 5:30 PM. The location is fully accessible for people with disabilities.

Manufaktura Słodyczy i Kawiarnia Familijna Magia Karmelu
w Muzeum Zabawek i Zabawy, ul. Mickiewicza 1
25-352 Kielce, +48 537 950 750 www.magiakarmelu.pl

MUZEUM ZABAWEK I ZABAWY

Muzeum Zabawek i Zabawy to niezwykle miejsce, w którym można zobaczyć ponad dwa tysiące zabawek z różnych epok i krajów. To idealne miejsce które łączy pokolenia, gdzie można się bawić, uczyć i wspominać. W muzeum znajdziesz zabawki z czasów PRL-u, ponad stuletnie lalki, misie, gry, modele, a nawet zabawki z filmów i bajek. Zobaczysz też wiele tradycyjnych zabawek drewnianych i glinianych wykonanych przez twórców ludowych.

Możesz też wziąć udział w ciekawych warsztatach, lekcjach i pokazach, które przybliżą ci historię i tajniki zabawkarstwa, uczestnicy zajęć muzealnych mogą wykonać także własną zabawkę. Muzeum Zabawek i Zabawy to nie tylko wystawa, ale także przestrzeń do kreatywnej zabawy i rozwoju. Nie czekaj, odwiedź muzeum już dziś i odkryj świat zabawek i zabawy!

MUSEUM OF TOYS AND PLAY

The Museum of Toys and Play is a one-of-a-kind place where you can see more than two thousand toys from different eras and countries. Connecting different generations, the museum allows visitors to play, learn, and reminisce. The exhibits include toys from the times of the People's Republic of Poland, dolls over a century old, teddy bears, games, models, and even toys from films and cartoons. You can also see many traditional wooden and clay toys made by folk artists.

You can take part in interesting workshops, classes and presentations revealing the history and secrets of toy-making. Participants can even make their own toy. The Museum of Toys and Play is not only an exhibition, but also a space for creative play and growth. Don't wait, visit the museum today and discover the world of toys and fun!

ENERGETYCZNE CENTRUM NAUKI

Energetyczne Centrum Nauki to miejsce, którego celem jest popularyzacja nauki poprzez zabawę i eksperymentowanie. To przestrzeń przygotowana dla wszystkich, niezależnie od wieku. W skład ECN wchodzi:

- Wystawa Energia - ekspozycja składa się z 28 interaktywnych stanowisk, przeznaczonych do samodzielnego eksperymentowania. Znajduje się tutaj między innymi potężny, ważący ponad 750 kg kołowrót. To urządzenie nawiązujące formą do kombajnu górniczego, ale napędzane siłą ludzkich mięśni.
  - Laboratorium Generator Mocy jest połączeniem pracowni chemicznej, fizycznej i biologicznej, w której pod okiem specjalistów prowadzonych jest wiele naukowych eksperymentów.
  - Kino 3D - tu prezentowane są wyjątkowe filmy. Odbývają się tutaj także spotkania i wykłady, kameralne konferencje oraz pokazy, a także projekcje na dużym ekranie w technologii 3D.
- Częścią ECN jest również Energetyczny Ogród Doświadczeń.

ENERGY SCIENCE CENTRE

The Energy Science Centre is aimed at popularising science through fun and experiments. This space is open to everyone regardless of age. The ESC features:

- an Energy Exhibition consisting of 28 interactive stands intended for carrying out independent experiments. It contains, among others, a massive wheel and axle weighing more than 750 kg. The shape of this device resembles a combined cutter loader, but it is powered by human muscles.
- a „Power Generator” Laboratory is the combination of a chemical, physical and biological laboratory, where many scientific experiments are carried out under specialists' supervision.
- a 3D cinema where exceptional films are presented. Apart from that, meetings, lectures, small conferences, presentations and big screen projections in 3D technology are organised here.

Another part of the ESC is the Energy Garden.

www.muzeumzabawek.eu

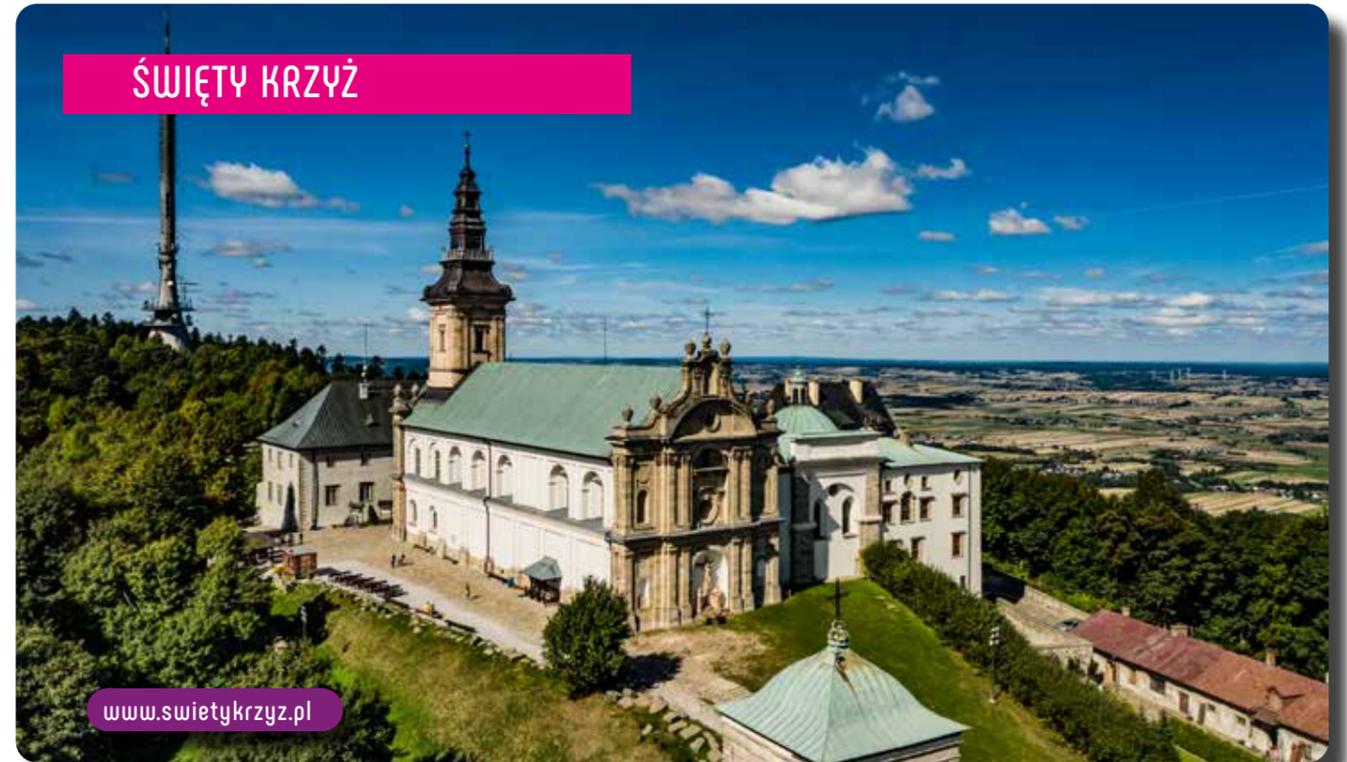
www.ecn.kielce.pl

Góry Świętokrzyskie

Turystyczne centrum regionu stanowią Góry Świętokrzyskie – miejsce przez wielu kojarzone z rajdów pieszych i wycieczek szkolnych. Nazwa obszaru pochodzi od relikwii Drzewa Krzyża Świętego, które do dziś przechowywane są w klasztorze pobenedyktynskim na Łysej Górze. Góry Świętokrzyskie należą do najstarszych gór w Europie. W najwyższym punkcie osiągają wysokość 614 m n.p.m., zatem zdobycie nawet najwyższego szczytu, Łysicy, nie powinno przysporzyć trudności turystom niezaprawionym w turystyce pieszej, jak również dzieciom i seniorom. Na stosunkowo niewielkim obszarze występują tu skały i minerały obrazujące dzieje geologiczne Ziemi od kambry, dzięki czemu miejsce to chętnie odwiedzane jest przez geologów i amatorów geoturystyki.

The tourist centre of the region is the Świętokrzyskie Mountains – a place associated by many Poles with hiking trips and school excursions. The name of the area was taken from the Holy Cross – the relics that have been kept in the former Benedictine monastery on Łysa Góra until today. The Świętokrzyskie Mountains are some of the oldest mountains in Europe. They reach 614 metres above sea level at their highest point, so even climbing the highest peak – Łysica – should not be difficult for less experienced hikers, as well as children and seniors. This place often attracts geologists and lovers of geotourism due to rocks and minerals occurring here within a relatively small area that reflect the geological history of the Earth from the Cambrian Period.

ŚWIĘTY KRZYŻ

www.swietykrzyz.pl

Górę Łysiec – współcześnie znaną jako Święty Krzyż – przed wiekami szczególnie upodobały sobie czarownice. Podczas organizowanych przez nie sebatów odprawiane były tajemne gusta, trwała piekielna zabawa i tańce. O fakcie istnienia tam miejsca kultu pogańskiego świadczą pozostałości kamiennego wału kultowego z około VIII wieku, otaczającego szczyt góry. W dzisiejszych czasach Święty Krzyż to miejsce słynące z klasztoru pobenedyktynskiego oraz przechowywanych w nim Relikwii Drzewa Krzyża Świętego. Klasztor, będący obecnie pod opieką Misjonarzy Oblatów, szczyci się bogatą, według tradycji 1000-letnią historią. Przybywający tu turyści i pielgrzymi mogą zwiedzić klasycystyczny kościół z przełomu XVIII i XIX wieku oraz kaplicę Oleśnickich, w której znajduje się relikwiarz z częściami drzewa Krzyża Świętego. Warto obejrzeć Wystawę Misyjną Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej oraz zobaczyć ekspozycje w Muzeum Przyrodniczym Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Centuries ago, Mount Łysiec, known as Święty Krzyż, used to be a favourite meeting place of witches. According to folk tales, their sabbaths were accompanied by wizardry, hellish dances and games. The remains of a stone ring (circa 8th century) surrounding the mountain top testify to the existence of an important pagan place of worship. Today, Święty Krzyż is known for a former Benedictine monastery and the relics of the Tree of the Holy Cross kept there. Holy Cross, which now serves as the monastery of the Oblates missionaries, takes its pride in its long history – it is assumed that it is over 1000 years old. Tourists and pilgrims can visit a neoclassical church as well as the Oleśnicki family chapel with a reliquary containing fragments of the Holy Cross. The Exhibition of the Oblate Missionaries of Immaculate Mary and the exhibitions in the Natural Museum of the Świętokrzyski National Park are certainly worth a visit.

ŚWIĘTA KATARZYNA

Święta Katarzyna to turystyczna miejscowość u stóp Łysicy, która wraz z pobliskimi miejscowościami: Bodzentynem, Nową Słupią i Bielinami stanowi doskonałą bazę wypadową w Łysogóry. To właśnie tutaj w 1910 roku Aleksander Janowski uruchomił pierwsze w Górach Świętokrzyskich schronisko.

Będąc w Świętej Katarzynie warto zobaczyć klasztor Bernardynek i kościół św. Katarzyny, kapliczkę Żeromskiego (Janikowskich) nazywaną tak z powodu widniejącego wewnątrz podpisu Stefana Żeromskiego z 1882 r., a także źródło i kapliczkę św. Franciszka oraz Muzeum-Minerałów i Skamieniałości.

W pobliżu miejscowości znajdują się atrakcje, takie jak: **Park Rozrywki i Miniatur w Krajinie** i **Centrum Edukacji i Kultury „Szklany Dom” w Ciekotach**.

Święta Katarzyna is a tourist village at the foot of Łysica that serves as a great starting point for a trip into the Łysogóry mountain range along with other nearby villages: Bodzentyn, Nowa Słupia and Bieliny. It was here that Aleksander Janowski established the first mountain shelter in the Świętokrzyskie Mountains in 1910.

If you plan to visit Święta Katarzyna, we recommend seeing the Bernardine monastery and St. Catherine's Church, the chapel of Żeromski (Janikowski family), which owes its name to Stefan Żeromski's signature put inside it in 1882, as well as the spring and chapel of St. Francis and the Museum of Minerals and Fossils.

Near the village, there are also other attractions: **the Entertainment and Miniature Park in Krajno** and **the Glass House Educational Centre in Ciekoty**.

MUZEUM MINERAŁÓW I SKAMIENIAŁOŚCI – GALERIA TAJEMNICE KLEJNOTÓW

Muzeum należące do Ewy i Dariusza Siemońskich jest jednym z największych i najpiękniejszych tego typu w Polsce. Kolekcja liczy ponad 1000 okazów minerałów, kamieni szlachetnych, skamieniałości i meteorytów wyeksponowanych w pięciu salach wystawowych. Ekspozycje są wysokiej jakości i pochodzą z całego świata, w tym z regionu świętokrzyskiego. Wśród nich efektywnie prezentują się odmiany kwarcu na czele ze stukilogramowym zrostem kryształów górskich, prawdopodobnie największym jaki można zobaczyć w Polsce, oraz olbrzymią geodą ametystową o wadze około 400 kg. Podczas zwiedzania goście podziwiają bogactwo kolorów podziemnego świata, harmonię geometrycznych kształtów kryształów, tajemnicze formy meteorytów, a także szczątki organizmów sprzed setek milionów lat. Zwiedzający mogą wysłuchać audioprzewodnika, wykupić zwiedzanie z przewodnikiem lub pokazać szlifowania, który odkryje przed nimi tajniki pracy szlifierza kamieni szlachetnych i jubilera. Muzeum posiada własną pracownię, w której powstaje wyjątkowa biżuteria zdobiona kamieniami szlachetnymi i ozdobnymi, również świętokrzyskim krzemieniem pasiastym. Nowa wystawa od kwietnia 2025: „20 słynnych diamentów na 20-lecie muzeum”.

MUSEUM OF MINERALS AND FOSSILS – “SECRETS OF GEMSTONES” GALLERY

Run by Ewa and Dariusz Siemoński, the museum is one of the largest and most beautiful of its kind in Poland. The collection includes more than 1,000 specimens of minerals, precious stones, fossils, and meteorites displayed in five exhibition rooms. The exhibits are of high quality and come from all over the world, including the Świętokrzyskie region. The most impressive among them are varieties of quartz, including a 100 kg crystal conglomerate, probably the largest one which can be seen in Poland, and a huge amethyst geode weighing a whopping 400 kg. During the tour, visitors can admire the rich colour palette of the underground world, the harmony of geometric shapes of crystals, the mysterious forms of meteorites, as well as the remains of organisms from hundreds of millions of years ago. They can listen to an audio guide, join a guided tour, and see a presentation which will reveal to them the secrets of the work of a gemstone grinder and a jeweller. The museum has its own studio, where unique jewellery is created, decorated with precious and decorative stones, including with the local striped flint.

New Exhibition from April 2025: “20 Famous Diamonds for the 20th Anniversary of the Museum”.

ul. Kielecka 20, 26-010 Święta Katarzyna, tel. +48 517 559 490
muzeum.mineralow@op.pl, www.swkatarzyna-muzeum.pl

ŚWIĘTOKRZYSKA ZAGRODA KULTURY – HARMONIA, OSADA ŚREDNIOWIECZNA W HUCIE SZKLANEJ POD ŚWIĘTYM KRZYŻEM

Zapraszamy Cię na barwną podróż do Huty Szklanej, gdzie kultura, tradycja i przyroda Gór Świętokrzyskich splecione są w harmonijną opowieść. Odwiedzając nasze atrakcje odkryjesz jak kultura i natura od wieków wzajemnie się inspirują i współtworzą niezwykle doświadczenia życia ludzi tej ziemi. W Świętokrzyskiej Zagrodzie Kultury na multimedialnej wystawie odbędziesz podróż przez życie wspólnie z Władziem i Manią. Poznasz ich ziemską wędrówkę w poszukiwaniu harmonii zamkniętą w cyklu zmian pór roku i związanych z nimi prac w gospodarstwie, obrzędów, zwyczajów połączonych z kolejnymi okresami roku liturgicznego. W Osadzie czeka na Ciebie bogactwo warsztatów i zabaw, od tkactwa po garncarstwo okraszone ciekawymi opowieściami rzemieślników. Nie zapomnij zatrzymać się w Karczma Izba Dobrego Smaku, gdzie tradycyjne smaki regionu czekają, by oczarować Twoje podniebienie – zalewajka świętokrzyska to absolutny „must have”! W ogrodzie sensorycznym natura otuli Twoje zmysły i zapewni Ci chwile relaksu i odprężenia. Przyjdź i odkryj te miejsca – czekamy na Ciebie!

HARMONIA ŚWIĘTOKRZYSKA CULTURAL HOMESTEAD, MEDIEVAL SETTLEMENT IN HUTA SZKLANA AT THE FOOT OF ŚWIĘTY KRZYŻ

Come and join us on a journey to Huta Szklana, where the culture, tradition and nature of the Świętokrzyskie Mountains are intertwined into a harmonious narrative. When you visit our attractions, you will discover how culture and nature have inspired each other for centuries and co-created the extraordinary experiences of the lives of the people of this land. A multimedia exhibition at the Harmonia Homestead will take you on a journey through life together with Władzio and Mania. You will learn about their earthly journey in search of harmony enclosed in a cycle of changes of seasons and related farm work, rites, and customs tied to subsequent periods of the liturgical year. In the Medieval Settlement you will find a wealth of workshops and fun activities, from weaving to pottery, embellished with interesting stories told by craftsmen. Don't forget to stop at the local restaurant called Karczma – Izba Dobrego Smaku, where traditional flavours of the region are waiting to please your palate – the zalewajka soup is an absolute must-have! In the sensory garden, nature will envelop your senses and provide you with moments of relaxation. Come and discover these places, we are waiting for you!

Huta Szklana 37, 26-004 Bieliny,
tel. +48 41 260 81 56, +48 531 830 976
+48 41 260 81 51, centrum@bieliny.pl
www.osadasredniowieczna.eu

PARK LEGEND

Skąd się wzięło mądziejowe łożo i czym zawinił zbrojny Kak, że zawisł na szubienicy w Krakowie? Jak wyglądały sabbaty czarownic na tysiej Górze i czego bały się diabły? Kim był tajemniczy pielgrzym i z czego zasłynęło cudowne źródło? Prastare Góry Świętokrzyskie kryją wiele tajemnic, przekazywanych z pokolenia na pokolenie w legendach i podaniach.

Przekraczając drzwi tego obiektu, wkroczysz do świata świętokrzyskich legend. W nowoczesnym, multimedialnym obiekcie weźmiesz udział w sabacie czarownic, zejdziesz do piekła, odkryjesz tajemnice Zamku w Chęcinach i usłyszysz mnóstwo niesamowitych opowieści. W sali edukacyjnej będziesz mógł eksperymentować, bez skrępowania dotykać interaktywnych urządzeń i doświadczyć niesamowitego – odbyć lot w symulatorze lotu na miotle!

THE PARK OF LEGENDS

What is the origin of Madej's bed (a torture rack), [the name Madej's bed probably comes from the name of the robber Madej, for whom, according to legend, a bed of torment was prepared in hell], and what did the robber Kak do to deserve being hanged on the gallows in Kraków? What were the witches' sabbaths on Tysa Góra like and what were the devils afraid of? Who was the mysterious pilgrim and what did the miraculous spring become famous for? The ancient Świętokrzyskie Mountains hide many secrets, passed down from generation to generation in legends and tales.

Stepping through the doors of this facility, you will enter the world of the Świętokrzyskie legends. In the state-of-the-art multimedia building, you will take part in a witches' sabbath, descend into hell, discover the secrets of Chęciny Castle and hear plenty of amazing tales. In the education room, you will be able to experiment, touch interactive equipment without restraint and experience the amazing – fly a broomstick in a flight simulator!

MUZEUM STAROŻYTNIEGO HUTNICTWA W NOWEJ SŁUPI

Muzeum prezentuje dokonania starożytnych hutników, którzy dwa tysiące lat temu zorganizowali między pasmem Tysogór a rzeką Kamienną największy ośrodek produkcji żelaza poza granicami imperium rzymskiego. Filmy 3D, realistyczne rzeźby postaci, dioramy antycznych krajobrazów, ekspozycje oraz rekonstrukcje tworzą ścieżkę edukacyjną, po której prowadzi lektor i światło. Zwiedzający poznają kosmiczną genezę żelaza i dzieje starożytnej metalurgii, przechodząc drogą pomiędzy dwoma światami z epoki żelaza, które przenikały się wzajemnie w czasach pokoju i wojny: światem ludów Barbaricum i światem Imperium Romanum. Muzeum wzniesiono nad autentycznym stanowiskiem archeologicznym z relikwiami 45 pieców dymarskich.

MUSEUM OF ANCIENT METALLURGY IN NOWA SŁUPIA

The Museum presents the achievements of great metallurgists of the past, who 2,000 years ago created the largest iron production centre outside the Roman Empire between the Tysogóry mountain range and the Kamienna River. Visitors make their way through the exhibition on a multimedia journey – with 3D films, realistic sculptures of key figures, dioramas of ancient landscapes, exhibits and reconstructions – led by the voice of a narrator and special lights. You can also learn about the cosmic origins of iron and the history of ancient metallurgy by walking the path between two worlds from the Iron Age that diffused into each other in times of peace and war: the Barbaricum (Germanic) world and the Roman Empire. The museum was erected on a genuine archaeological site containing the relics of 45 primitive smelting furnaces.

www.parklegend.pl

www.muzeum-nowaslupia.pl

KOMPLEKS ŚWIĘTOKRZYSKA POLANA

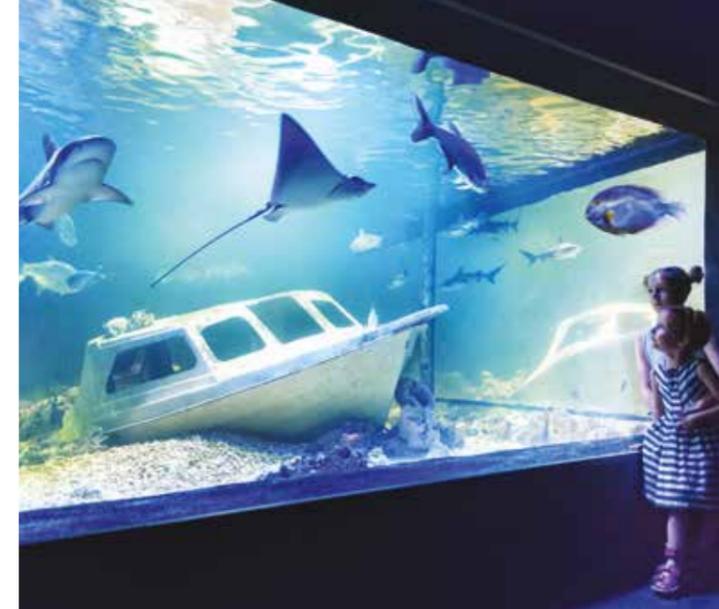
Kompleks Świętokrzyska Polana położony jest w sercu Gór Świętokrzyskich, w miejscowości Chrusty, w odległości 10 km od Kielc.

Jest to fantastyczny ośrodek wypoczynkowy z obszerną bazą noclegową dla wszystkich pragnących wypoczynku, dla wycieczek szkolnych, obozów letnich oraz poszukujących profesjonalnej rehabilitacji.

Na turystów czekają Kraina Zabawy oraz Oceanika.

Oceanika – jedna z najlepszych atrakcji Kompleksu, to zespół wielkoformatowych akwariów o łącznej pojemności 300 000 litrów wody, zamieszkałych przez ponad 300 gatunków zwierząt. Nasi przewodnicy zabiorą was w podróż po morzach, oceanach, rzekach i jeziorach całego świata oraz opowiedzą ciekawostki o ich życiu.

Dla miłośników natury przygotowaliśmy wspaniałą wystawę, która za-

pewni niezapomnianą możliwość obcowania z egzotycznymi owadami w towarzystwie znawców entomologii.

W okresie letnim zapraszamy do odwiedzenia Krainy Zabawy, która zapewni wszystkim dzieciom mnóstwo radości i przyjemności poprzez zabawę na dmuchańcach, karuzelach, trampolinach oraz parku linowym.

Nasz Kompleks to doskonałe miejsce do spędzenia czasu na świeżym powietrzu, w otoczeniu leśnego krajobrazu, gdzie można obcować z alpaki lub podziwiać konie na wybiegu.

W „Brzozowej Zagrodzie” na naszych gości czekają leżaki, hamaki oraz ławki dające schronienie w upalne dni. Jest to również idealne miejsce na zorganizowanie rodzinnego pikniku.

Chrusty, ul. Laskowa 95
26-050 Zagnańsk
tel. +48 41 260 50 60
www.swietokrzyskapolana.pl
www.polanika.pl

THE ŚWIĘTOKRZYSKA POLANA COMPLEX

Świętokrzyska Polana is a fantastic recreational complex nestled in the heart of the Świętokrzyskie Mountains, in the town of Chrusty, just 10 km from Kielce. It is an ideal destination for anyone seeking relaxation, school trips and summer camps, as well as anyone in need of professional rehabilitation.

The complex offers numerous attractions for visitors of all ages. One of the highlights is Oceanika, a mesmerising exhibition of large-format aquariums with a total capacity of 300,000 litres of water, home to over 300 species of aquatic creatures. Nature enthusiasts will also enjoy the entomological exhibition, providing a unique opportunity to observe rare and fascinating insects.

Świętokrzyska Polana is also home to Poland's largest animal sanctuary specialising in the care of turtles. During the summer, children can have endless fun at Kraina Zabawy, featuring inflatable attractions, a carousel, trampolines and a rope park.

For those who appreciate nature and tranquillity, the complex offers a serene outdoor experience surrounded by forest landscapes. Visitors can relax on sun loungers and hammocks, interact with alpacas, and admire horses in the paddock. It is also a perfect spot for a family picnic and a day of outdoor adventure.

Come and discover the beauty of nature and relaxation in the heart of the Świętokrzyska Mountains!

BODZENTYN

Słynące w Polsce z targów końskich miasteczko Bodzentyn zostało założone przez biskupa krakowskiego Bodzantę w 1355 roku. Biskup Florian z Mokrsk w XIV w. zabezpieczył Bodzentyn murami obronnymi i wznosił zamek na wysokiej skarpie. W XV w. wzniesiony został drugi z najcenniejszych obiektów Bodzentyna – gotycki kościół, obecnie kolegiata pw. Wniebowzięcia NPM i św. Stanisława. W bogatych wnętrzach świątyni podziwiać można renesansowy ołtarz z obrazem namalowanym przez Pietro degli Ingannati (Petrus Venetus) w 1546 roku na polecenie Zygmunta Starego dla Katedry Wawelskiej jako ołtarz główny. Przy ulicy 3 Maja 13 warto zwiedzić zabytkową zagrodę Czernikowiczów z 1897 roku. Nieopodal jest gotycki kościół Świętego Ducha.

Famous for its horse fairs, the little town of Bodzentyn was founded by the Kraków bishop Bodzanta in 1355. In the 14th century, a castle on the high escarpment and defensive walls were erected at the initiative of bishop Florian of Mokrsko. The second of the most valuable historic buildings of Bodzentyn – the Gothic collegiate church of the Ascension of the Blessed Virgin Mary and St Stanislaus – was erected in the 15th century. In the richly decorated interiors of the temple, you can admire a Renaissance altar with a painting made by Pietro degli Ingannati (Petrus Venetus) in 1546 for King Sigismund I the Old and planned to be placed as the high altar in the Wawel Cathedral. At ul. 3 Maja 13, it is worth seeing the historic Czernikowicz family farm built in 1897. Not far from it there is the Gothic church of the Holy Spirit.

SABAT KRAJNO

Jest to miejsce, w którym można zwiedzić 6 kontynentów oraz zjechać na nartach przy pięknie oświetlonej wieży Eiffla w ten sam dzień!

Jedną z głównych atrakcji jest Aleja Miniatur Cudowny Świat, na którą składa się ponad 60 budowli i cudów natury z każdego zakątka ziemi, takich jak hotel Burj al-Arab, wodospad Niagara, katedra Notre Dame, Bazylika św. Piotra z Watykanu czy piramidy z Giza.

Dla miłośników adrenaliny i dobrej zabawy czeka jeden z największych parków linowych, kino 6D oraz Lunapark z licznymi atrakcjami dla każdego. Bo w Krajnie jest Fajnie!

It allows you to visit six continents and go downhill skiing near a beautifully illuminated Eiffel Tower on the same day!

The "Wonderful World" Miniature Avenue comprises more than 60 buildings and wonders of nature from every corner of the earth, such as the Burj al-Arab hotel, Niagara Falls, the Notre Dame Cathedral, St. Peter's Basilica in the Vatican, and the pyramids of Giza.

Lovers of adrenaline and fun can get their kicks in one of Poland's largest rope parks built entirely on poles, a 6D cinema and an Amusement Park with numerous attractions for everyone. Sabat Krajno – a cool place to be!

www.sabatkrajno.pl

CHMIELNIK

Z historią Chmielnika wiążą się dzieje społeczności żydowskiej, czego świadectwem jest synagoga wzniesiona prawdopodobnie w połowie XVIII wieku, a obecnie przekształcona w nowoczesny Ośrodek Edukacyjno-Muzealny Świętokrzyski Sztetl. Wizyta w muzeum, to fascynujący spacer po przedwojennych uliczkach Chmielnika i wyprawa w głąb nastroju i tradycji sztetla.

The history of Chmielnik involves the existence of the Jewish community, which is reflected by a synagogue erected in the 18th century and currently transformed into the modern Educational & Museum Centre Świętokrzyski Shtetl. A visit to the centre is a fascinating walk along the pre-war streets of Chmielnik and a trip into the mood and traditions of shtetl.

www.swietokrzyskisztetl.pl

CENTRUM EDUKACJI I KULTURY SZKLANY DOM

U stóp Góry Radostowej, w miejscu, gdzie swoje dzieciństwo i młodość spędził Stefan Żeromski, w 2010 roku powstało Centrum Edukacyjne Szklany Dom. Składa się ono z dwóch obiektów: drewnianego dworku upamiętniającego życie i twórczość pisarza oraz Szklanego Domu spełniającego funkcję edukacyjno-kulturalną.

The Glass House Educational Centre was established in 2010 at the foot of the Radostowa Mountain, in the place where Stefan Żeromski spent his childhood and youth. It consists of two facilities: a wooden manor-house commemorating Żeromski's life and literary output, and the Glass House fulfilling an educational & cultural function.

www.szklanydom.maslow.pl

GLASS HOUSE EDUCATIONAL AND CULTURE CENTRE

PAŁACYK HENRYKA SIENKIEWICZA W OBLĘGORKU

HENRYK SIENKIEWICZ'S MANOR HOUSE IN OBLĘGOREK

www.mnki.pl

Miejscowość najbardziej znana jest z pałacyku polskiego noblisty Henryka Sienkiewicza, którą pisarz otrzymał od społeczeństwa z okazji 25-lecia pracy literackiej. Obecnie w pałacu znajduje się jego muzeum biograficzne, a w nim między innymi: gabinet, salon, jadalnia, palarnia, sygnia oraz liczne pamiątki po pisarzu i fotografie rodzinne. Całą posiadłość otacza piękny park.

Oblęgorek is known mainly for the manor house of the Polish Nobel Prize laureate Henryk Sienkiewicz, which was offered to him by the Polish people on the 25th anniversary of his literary career. Today it is home to the Henryk Sienkiewicz Museum, which contains, among others, the workroom, the living room, the dining room, the smoking room, the sleeping room, numerous mementos of the writer and family snapshots. The entire mansion is surrounded by a beautiful park.

CHĘCINY

O rozwoju Chęciny zdecydowały przede wszystkim złoża cennych kruszców: ołowiu, srebra oraz miedzi. W malowniczej panoramie miasta królują dziś ruiny gotyckiego zamku, wybudowanego około 1300 roku na górze zwanej Zamkową. Zwiedzając warownię, można spotkać ducha dawnej mieszkanki zamku – królowej Bony. Biała Dama pojawia się zawsze podczas imprezy Noc na Zamku w Chęcinach. W tym historycznym miasteczku obiektami godnymi polecenia są też: wczesnobarokowy klasztor s. Bernardynek, kościół i klasztor Franciszkanów ufundowany przez Kazimierza Wielkiego w 1368 roku, kościół parafialny wzniesiony w I połowie XIV w. oraz renesansowa kamienica zwana Niemczówką. W pobliżu miejscowości znajdują się inne bardzo atrakcyjne miejsca, między innymi **Park Etnograficzny w Tokarni**, **Jaskinia Raj**, **Regionalne Centrum Naukowo Technologiczne** wraz z **Centrum Nauki Leonarda Da Vinci w Podzamczu** oraz **Fortalicja w Sobkowie**.

The development of Chęciny was mainly due to its deposits of precious ores: lead, silver and copper. The panoramic view of the town is dominated by picturesque ruins of a Gothic castle erected on Góra Zamkowa (Castle Hill) around 1300. The stronghold is said to be haunted by the ghost of Queen Bona, a former resident of the castle. The White Queen always appears during the Night in the Chęciny Castle event. There are a few other historic monuments in Chęciny which are worth a visit: an early Baroque convent of the Bernardine nuns, a Franciscan church and monastery founded by Casimir III the Great in 1368, a parish church erected in the first half of the 14th century, and a former Renaissance inn known as Niemczówka.

A number of other very attractive spots can also be encountered in neighbouring areas, including the **Ethnographic Park in Tokarnia**, **Paradise Cave**, the **Regional Science and Technology Centre** along with the **Leonardo da Vinci Science Centre in Podzamcze**, and the **Fortalice in Sobków**.

www.zamek.checiny.pl

PARK ETNOGRAFICZNY W TOKARNI

ETHNOGRAPHIC PARK IN TOKARNIA

www.mwk.com.pl

Muzeum Wsi Kieleckiej - Park Etnograficzny w Tokarni znajduje się przy trasie S7, prowadzącej z Kielc do Krakowa. Na 65-hektarowym obszarze zgromadzono ok. 80 najcenniejszych zabytków XVII/XIX-wiecznego budownictwa drewnianego z terenów dawnego województwa kieleckiego: zagrody wiejskie, obiekty małomiasteczkowe, budynki folwarczne, młyny wodne i wietrzne, spichlerze. Do najciekawszych można zaliczyć dwór z Suchedniowa z 1812 r., spichlerz dworski ze Złotej z 1719 r. i barokowy kościół p.w. Matki Bożej Pocieszenia z Rogowa nad Wisłą z 1761 r. Muzeum Wsi Kieleckiej organizuje w skansenie plenerowe imprezy folklorystyczne.

The Open-Air Museum of the Kielce Village – the Ethnographic Park in Tokarnia – is situated near the S7 road leading from Kielce to Kraków. Around 80 historically valuable historic wooden structures from the former Kielce Province built in the 17th/19th-centuries have been gathered on an area of 65 ha, including farmsteads, small town buildings, farm outbuildings, watermills and windmills, and granaries. The most interesting of them are the manor-house from Suchedniów (1812), the manor granary from Złota (1719), and the Baroque church of Our Lady of Consolation from Rogów on the Vistula (1761). The Open-Air Museum of the Kielce Village organises open-air folklore events.

REZERWAT GÓRA MIEDZIANKA

Rezerwat obejmuje wzniesienie Góry Miedzianka (354 m n.p.m.) oraz dwa nieczynne kamieniołomy i teren dawnej kopalni rudy miedzi, czynnej tu od XIV w. Pozostałością kopalni jest główna sztolnia Zofia, przebijająca cały maszy góry, i Teresa oraz wiele drobnych szybków, szczelin, zapadlisk i hałd. Obok rezerwatu, na terenie dawnego budynku kopalni Bolesław znajduje się Muzeum Izba Górnictwa Kruszcowego.

MIEDZIANKA HILL RESERVE

The reserve encompasses Miedzianka Hill (354 m above sea level), two closed quarries, and a former copper ore mine that had functioned there since the 14th century. The remains of the mine include the main adits Zofia, running through the entire massif of the hill, and Teresa, as well as many small shafts, pits, cavities and slag heaps. Beside the reserve, on the premises of the former mine building Bolesław, there is the Museum House of Precious Metal Mining.

DĄB BARTEK

Liczy według różnych źródeł od 700 do 1000 lat. Jak głoszą legendy, pod Bartkiem odpoczywali polscy królowie, tacy jak Bolesław Krzywousty, Kazimierz Wielki czy też Jan III Sobieski. Do dziś sędziwy Bartek imponuje swymi rozmiarami: ma 28,5 metrów wysokości, ponad 10 metrów obwodu i ponad 3 metry średnicy.

HISTORIC OAK BARTEK

According to various sources, this tree is 700-1,000 years old. A legend has it that a number of Polish kings, such as Bolesław III Wrymouth, Casimir III the Great or John III Sobieski, took a rest in the shade of Bartek. The dimensions of the ancient Bartek are also imposing today: its height is 28,5 metres, its circumference is above 10 metres and its diameter exceeds 3 metres.

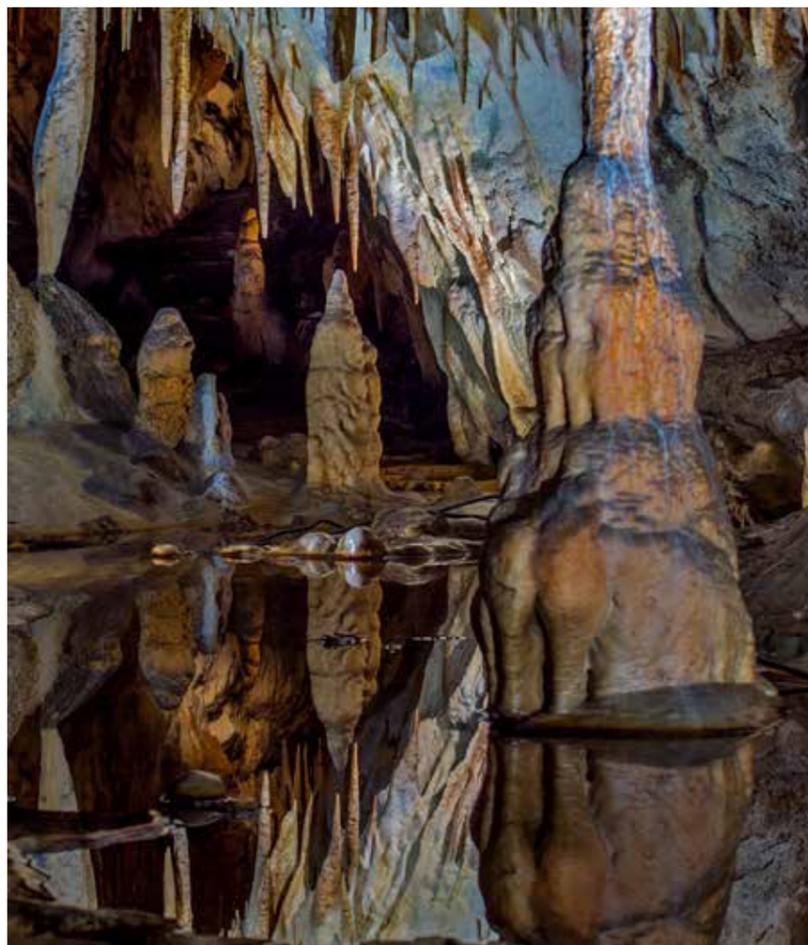
JASKINIA RAJ

Wystarczy skręcić z trasy S7 kilka kilometrów, by znaleźć się w samym środku Raju – najpiękniejszej jaskini w Polsce. Natura stworzyła pod ziemią zapierający dech w piersiach kompleks korytarzy i komnat, przyozdobiony setkami stalagmitów, stalaktytów i stalagnatów o różnych kształtach i formach oraz rzadkimi pisoidami. Dla turystów udostępniona została do zwiedzenia 180-metrowa, podziemna trasa turystyczna, prezentująca ten bajkowy, podziemny świat. Przy jaskini zobaczyć można wystawę muzealną z odtworzonym obozowiskiem rodziny neandertalskiej, z trzema naturalnej wielkości postaciami oraz szczątkami prehistorycznych zwierząt.

PARADISE CAVE

While travelling across the Świętokrzyski Region, it is enough to exit the E7 road to find yourself in the very centre of Paradise – the most beautiful cave in Poland, known as Paradise Cave. It forms a breathtaking natural underground complex of corridors and chambers adorned with hundreds of stalagmites, stalactites and stalagnates of various shapes and forms, and rare pisoids. This marvellous underground world is available to visitors along an underground tourist route of 180 metres. A museum display set up at the entrance to the cave features a reconstructed campsite of a Neanderthal family with three natural-size figures as well as remains of prehistoric animals.

www.jaskiniaraj.pl

Ziemia Sandomierska

Obraz Świętokrzyskiego nie jest pełny bez ziemi sandomierskiej. Jej turystycznym i historycznym centrum jest Sandomierz – polska perła architektury, królewskie miasto o ponad stu dwudziestu zabytkach z różnych epok. Do najwyższej klasy zaliczane są: średniowieczny układ urbanistyczny miasta z renesansowym ratuszem w centrum rynku oraz jeden z najstarszych obiektów ceglanych w naszym kraju – kościół Św. Jakuba. Czasy Króla Kazimierza Wielkiego (XIV wiek) pamiętają: Zamek Królewski – obecna siedziba Muzeum Zamkowego, Brama Opatowska – jedyna zachowana do dziś brama w systemie obwarowań murów obronnych oraz katedra z XIV wieku, z cennymi freskami bizantyjsko-ruskimi wewnątrz. W późnorenansowym Collegium Gostomianum z XVII

wieku od ponad 400 lat funkcjonuje jedna z najstarszych szkół średnich w kraju, a Dom Długosza – doskonale zachowany przykład gotyckiego domu mieszkalnego – mieści wewnątrz bogate zbiory Muzeum Diecezjalnego. Na turystów czeka również około 470-metrowa Podziemna Trasa Turystyczna. W okolicach Sandomierza warto odwiedzić liczące ok. 500 mln lat Góry Pieprzowe. Utworzono tu unikatowy w Europie rezerwat geologiczno-przyrodniczy, na terenie którego dominuje dzika róża i granatowo owocujące jałowce. Na uwagę zasługuje także lessowy Wąwóz Królowej Jadwigi.

Panoramę Sandomierza najlepiej podziwiać z pokładu statku w trakcie rejsu po Wiśle.

The picture of the Świętokrzyskie Province would be incomplete without the Sandomierz Region. Its tourist and historical centre is Sandomierz – a Polish gem of architecture and a royal city with over 120 monuments from various epochs. Its medieval urban layout with the Renaissance town hall in the middle of the market square and St James' Church, one of Poland's oldest brick buildings, belong to the top-class category of historic monuments. The Royal Castle, now housing the Castle Museum, the Opatów Gate – the only gate in the defensive wall system that has survived till today – and the 14th-century cathedral with valuable Russo-Byzantine frescoes, all date back to the times of King Casimir III the Great. The late-Renaissance Collegium Gostomianum (17th c.) has housed one of Poland's oldest secondary schools

for the last 400 years. The rich collections of the Diocesan Museum are sheltered by the Długosz House, which is an example of a well-preserved Gothic house from medieval times. Another attraction worth particular recommendation to tourists is the Underground Tourist Route (around 470 m in length). When going to Sandomierz, it is also worth visiting the nearby Pepper Mountains, which are around 500 million years old. A unique (on a European scale) geological and natural reserve was created there, with abundantly growing wild rose shrubs and junipers bearing navy blue fruits. Another natural attraction of Sandomierz is the loess Queen Jadwiga's Ravine. It is best to admire the panorama of Sandomierz from a ship cruising on the Vistula.

Muzeum Zamkowe w Sandomierzu /
Castle Museum in Sandomierz
ul. Zamkowa 12, 27-600 Sandomierz
tel. +48 15 644 57 57, www.zamek-sandomierz.pl

Dom Jana Długosza – Muzeum Diecezjalne /
Jan Długosz's House – Diocesan Museum
ul. Jana Długosza 9, 27-600 Sandomierz
tel. +48 15 833 26 70, www.domdlugosza.sandomierz.org

Podziemna Trasa Turystyczna w Sandomierzu /
Underground Tourist Route in Sandomierz
ul. Oleśnicka 1, 27-600 Sandomierz
tel. +48 15 832 08 43, www.sandomierskiepodziemia.eu

GÓRY PIEPRZOWE I WĄWÓZ KRÓLOWEJ JADWIGI

Góry Pieprzowe liczą około 500 mln lat. Utworzono tu unikatowy w Europie rezerwat geologiczno-przyrodniczy, na terenie którego dominuje dzika róża i granatowo owocujące jałowce. Stąd też rozciąga się piękny widok na dolinę Wisły oraz Stare Miasto. Drugim cennym obiektem przyrodniczym w Sandomierzu jest głęboki, miejscami na 10 m i długi na 500 m, lessowy Wąwóz Królowej Jadwigi. To właśnie tędy, goszcząc w Sandomierzu, przechadzała się Królowa Jadwiga.

PEPPER MOUNTAINS AND QUEEN JADWIGA'S RAVINE

The Pepper Mountains are around 500 million years old. A unique (on a European scale) geological and natural reserve was created there, with abundantly growing wild rose shrubs and junipers bearing navy blue fruits. From there unfolds a beautiful view of the valley of the Vistula and the Old Town. Another valuable natural attraction of Sandomierz is the loess Queen Jadwiga's Ravine, with a depth of up to 10 m and a length of 500 m. It was the favourite walking path of Queen Jadwiga during her stays in Sandomierz.

KLIMONTÓW

Klimontów to miasteczko, którego dzieje sięgają XIII w. Wśród najcenniejszych obiektów Klimontowa należy wymienić monumentalny kościół Św. Józefa ufundowany przez kanclerza Jerzego Ossolińskiego w poł. XVII w. i zbudowany według projektu Wawrzyńca Senesa. W I poł. XVII w. powstał dominikański zespół klasztorny pod wezwaniem Św. Jacka. W Klimontowie zachowała się także pochodząca z XIX w. synagoga. Tu urodził się Bruno Jasioński, właściwie Wiktor Zysman, pisarz, czołowy przedstawiciel polskiego futurizmu.

Klimontów is a small town which has existed since the 13th century. Its most valuable historic buildings include a splendid church of St Joseph founded by the chancellor Jerzy Ossoliński in the middle of the 17th century and built according to a design by Laurence Senes. In the first half of the 17th century, the Dominican monastery complex of St Hyacinth was built. Another important building that has survived in Klimontów is a 19th-century synagogue. It is the birthplace of Bruno Jasioński (born Wiktor Zysman) – a writer and the leader of the Polish futurist movement.

KOPRZYWNICA

Koprzywnica, leżąca w dolinie rzeki Koprzywianki, swą sławę zyskała dzięki rezydującym tu niegdyś Cystersom. Ich opactwo zostało gruntownie przebudowane w XVIII wieku. Romańska świątynia posiada nadbudowane z cegły gotyckie szczyty oraz dobudowane w okresie baroku: zakrystię, kaplicę, zachodnią fasadę z kruchtą i wieżę na sygnaturkę w kształcie kielicha zwanego „kulawką”. Bardzo efektownie prezentuje się, widoczne w całym kościele, sklepienie krzyżowo-żebrowe oraz gotyckie malowidła.

Located in the valley of the Koprzywianka river, Koprzywnica owes its fame to the Cistercians who lived here in the past. Founded by Mikołaj Bogoria around 1183, their abbey was totally reshaped in the 18th century. The Romanesque temple has Gothic tops made of brick. The sacristy, the chapel, the western front with a vestibule and the cup-shaped ave-bell were added during the Baroque period. Very impressive are the Gothic frescoes and cross-ribbed vaults visible in every part of the church.

ZAWICHOST

Zawichost to miasto królewskie położone na wczesnośredniowiecznym szlaku ruskim z zachodniej Europy na wschód, usytuowane nad historyczną przeprawą przez Wisłę. Do dziś można podziwiać wzniesiony w latach 1244-1257 kościół pofranciszkański pw. Św. Jana Chrzyciela. Ufundowana przez księcia Bolesława Wstydliwego świątynia wraz z klasztorem stanowiła wiano dla jego siostry księżnej Salomei, która wstąpiła do zakonu Kларыsek i osiadła w Zawichostcie. Był to pierwszy klasztor Kларыsek w Polsce.

Located near the historical river crossing of the Vistula, which served merchants travelling from western Europe to the Russian lands in the early Middle Ages, Zawichost used to be a royal town. The former Franciscan church of St John the Baptist erected in the years 1244-1257 can be admired till today. Founded by Prince Bolesław V the Chaste, the church and the nunnery were the dowry of the prince's sister Salome, who joined the nuns of the order of St Clare and settled in Zawichost. It was the first seat of the order in Poland.

Ziemia Opatowska

Ziemia Opatowska to malowniczy region o zróżnicowanym krajobrazie, obejmującym wzgórza, doliny i lessowe wąwozy, które powstały w wyniku długotrwałych procesów geologicznych. Bogata historia tych terenów sięga czasów średniowiecza, kiedy Opatów stał się ważnym ośrodkiem handlowym i kulturalnym. Wśród najważniejszych zabytków regionu warto wymienić romańską kolegiatę św. Marcina w Opatowie, imponujące ruiny zamku Krzyżtopór w Ujeździe oraz barokowy klasztor Bernardynów. Miłośnicy historii i kultury mogą odwiedzić także drewniane kościoły w Gierczycach i Glinianach, a także neolityczną osadę w Kopcu. Ziemia Opatowska zachwyca również naturalnym pięknem oraz lokalnym dziedzictwem, które czynią ją atrakcyjnym celem turystycznym.

Opatów Land is a picturesque region with a diverse landscape of hills, valleys and loess gorges, shaped over long geological processes. Its rich history dates back to the Middle Ages when Opatów became an important centre of trade and culture.

Among the region's most significant landmarks are the Romanesque Collegiate Church of St. Martin in Opatów, the impressive ruins of Krzyżtopór Castle in Ujazd and the Baroque Bernardine Monastery. History and culture enthusiasts can also visit the wooden churches in Gierczyce and Gliniany, as well as the Neolithic settlement in Kopic.

Opatów Land is also admired for its natural beauty and local heritage, making it an attractive tourist destination.

ARCHEOPARK KOPIEC

Osada neolityczna na terenie wsi Kopic jest archeologiczną rekonstrukcją osiedla jakie istniały na ziemiach polskich 5500 lat temu. Zrealizowana tu rekonstrukcja przybliża czasy neolitu, kiedy to ludność kultury pucharów lejkowatych kolonizowała obszary dzisiejszych ziem polskich. Wspomniane plemiona zajmowały się rolnictwem i hodowlą, prowadząc osiadły tryb życia.

Na terenie osady znajduje się 10 zrekonstruowanych obiektów na podstawie badań archeologicznych oraz 7 charakterystycznych dla tamtej epoki. Wszystkie są wyposażone w narzędzia, naczynia i inne przedmioty z epoki, odtworzone na podstawie badań. W osadzie można spotkać także zwierzęta: owce, kozy i bydło. Odwiedzający osadę mają możliwość spróbowania swoich sił w pradziejowym rzemiośle, biorąc udział w warsztatach przygotowanych dla gości.

KOPIEC ARCHEOPARK

The Neolithic settlement in the village of Kopic is an archaeological reconstruction of a settlement that existed 5,500 years ago, in what is now Poland. This reconstruction brings the Neolithic era to life, a time when the people of the Funnelbeaker culture colonised the region. These tribes practiced agriculture and animal husbandry, leading a sedentary lifestyle.

The settlement includes 10 reconstructed structures based on archaeological research, along with 7 others characteristic of that period. All are furnished with tools, pottery and other artefacts recreated based on historical findings. Visitors can meet animals such as sheep, goats and cattle, and have the opportunity to try their hand at prehistoric crafts through workshops prepared for visitors.

www.osada-kopiec.pl

ZAMEK KRZYŻTOPÓR W UJEŹDZIE

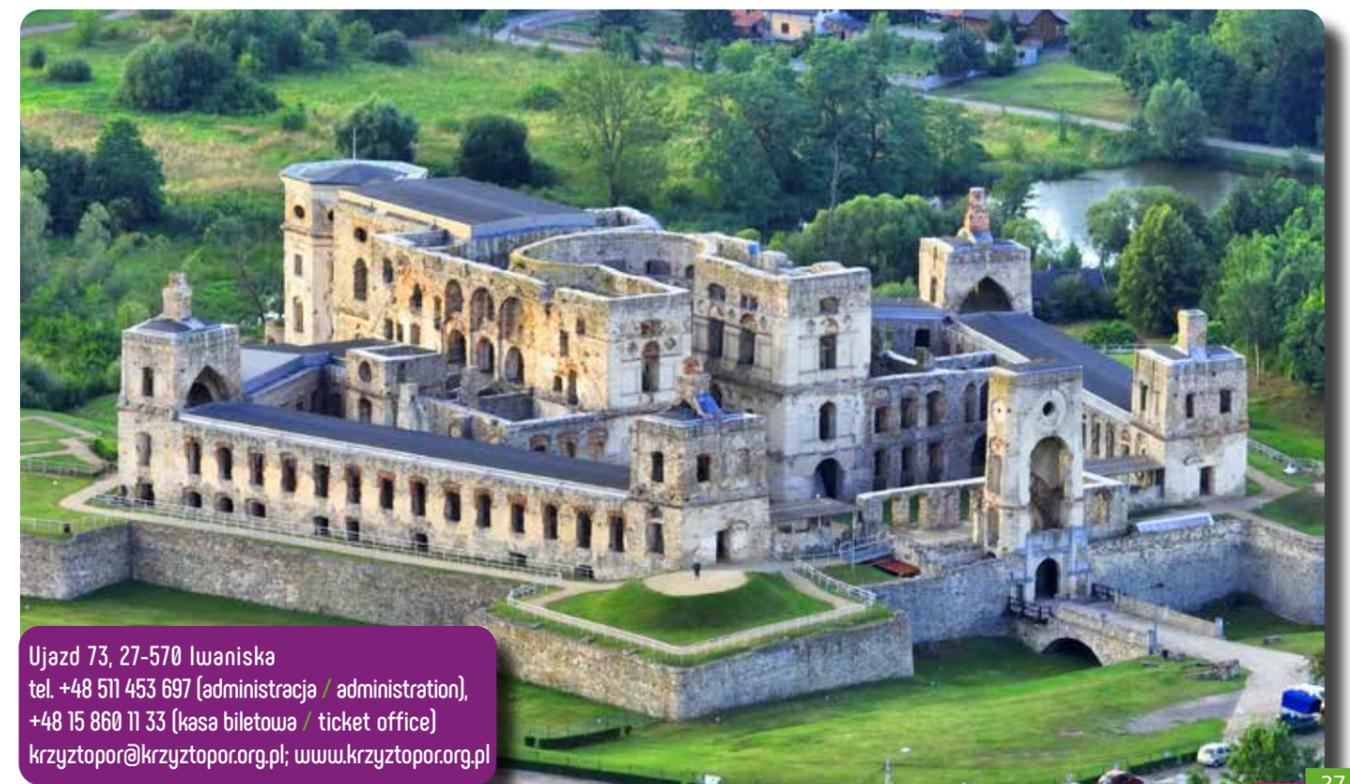
Zamek Krzyżtopór w Ujeździe to obecnie jedna z największych budowli w Polsce, zachowanych w stanie trwałej ruiny. Został wybudowany w latach 1621-1644 jako rezydencja magnacka Krzysztofa Ossolińskiego, wojewody sandomierskiego w stylu „palazzo in fortezza”. Legenda głosi, że zamek został zbudowany na wzór kalendarza i posiadał 4 baszty – tyle ile jest pór roku, 12 dużych sal – tyle ile jest miesięcy, 52 komnaty – tyle ile jest tygodni i 365 okien – tyle ile jest dni w roku. W 2018 roku uzyskał status Pomnika Historii.

W sezonie turystycznym organizowane są w zamku imprezy o tematyce historycznej. Dla szkół oraz grup zorganizowanych zamek ma w swojej ofercie zajęcia artystyczne, lekcje historyczne oraz warsztaty świąteczne. Na miejscu można skorzystać z usług przewodnika. Dla osób spragnionych wrażeń w ofercie znajdują się nocne zwiedzania zamku z przewodnikiem w dwóch wersjach – Standard i Premium, Noce z Duchami w październiku, Wieczory Wróżb i Magii w listopadzie. Podczas zwiedzania warto pobrać darmową aplikację, która pokazuje jak zamek mógł wyglądać w czasie świetności. W zamku mieści się sklepik z pamiątkami oraz zamkowa kawiarnia.

KRZYŻTOPÓR CASTLE IN UJAZD

Krzyżtopór Castle in Ujazd is currently one of the largest constructions in Poland preserved in the state of a permanent ruin. It was built between 1621-1644 as the mansion of the magnate Krzysztof Ossoliński, the governor of Sandomierz, in the style of a palazzo in fortezza. According to a legend, the castle was designed to visualise a calendar: with the four towers representing the seasons, 12 ballrooms for the months, 52 chambers for the weeks, and 365 windows for all the days in the year. In 2018, it was granted the status of a Historic Monument. Numerous events focusing on history are held during the tourist season.

For schools and organised groups, the castle offers art classes, history lessons and holiday workshops. Guided tours are available, including night tours (Standard and Premium versions), Ghost Nights in October and Evenings of Fortune Telling and Magic in November. During the tour, visitors can download a free app showing how the castle could have looked in its heyday. The castle also has a souvenir shop and a café.

Ujazd 73, 27-570 Iwaniska
tel. +48 511 453 697 (administracja / administration),
+48 15 860 11 33 (kasa biletowa / ticket office)
krzyztopor@krzyztopor.org.pl; www.krzyztopor.org.pl

OPATÓW

Centrum Informacji Turystycznej, Urząd Miasta i Gminy Opatów /
Tourist Information Centre, Opatów City Hall
pl. Obrońców Pokoju 34, 27-500 Opatów, tel. 15 868 13 00
www.opatow.travel

Opatów – świętokrzyskie miasto skarbów, jedno z najstarszych polskich miast. Prawa miejskie zostały nadane w 1282 r. Zadziwia niezwykle bogatą historią i nieuchwytnym czarem malowniczych zaułków, uliczek i niespotykane dużym rynkiem. Miasto Kanclerza Wielkiego Koronnego Krzysztofa Szydłowieckiego kawalera Zakonu Smoka. Dzięki unikalnej lokalizacji u podnóża Gór Świętokrzyskich stanowi idealną bazę do zwiedzania innych atrakcji regionu.

Znajduje się tutaj polska perła architektury romańskiej z XIII w. – Kolegiata pw. św. Marcina Biskupa – Pomnik Historii, która była miejscem sejmików szlacheckich Ziemi Sandomierskiej. Niezwykłym elementem budowli jest słynny Lament Opatowski. Według kronik Jana Długosza to właśnie w Opatowskiej Kolegiacie mieściła się Komandoria Templariuszy sprowadzonych do Polski przez księcia Henryka Sandomierskiego.

Warto zwiedzić Bramę Warszawską, która była częścią systemu obronnego renesansowego Opatowa ufundowanego przez Kanclerza, kościół ojców Bernardynów na Żmigrodzie, unikatową ekspozycję w Muzeum Geodezji i Kartografii.

Ponadto jest tutaj jedna z najdłuższych Podziemnych Tras Turystycznych, na trzech poziomach, powstała na bazie labiryntu piwnic kupieckich.

Dla miłośników aktywności fizycznej w lecie dostępny jest odkryty basen a zimą sztuczne lodowisko.

Opatów to też unikalne smaki. Można tu zakosztować lokalnego dziedzictwa kulinarnego, degustując wina powstające w tutejszych winnicach, zasmakować w słynnych pączkach u Szarego, zakupić i delektować się tradycyjną Krówką Opatowską czy skosztować gęsinę w Miodowym Młynie.

One of the oldest Polish cities with municipal rights granted in 1282, Opatów is known as a town of treasures. It captivates visitors with its rich history and elusive charm of picturesque alleyways, narrow streets and an unusually large market square. Thanks to its unique location at the foot of the Świętokrzyskie Mountains, it is the ideal base for exploring the region's attractions.

A true pearl of Romanesque architecture from the 12th century, the Collegiate Church of St. Martin is famous for a precious Renaissance bas-relief known as the Opatów Lamentation.

According to the chronicler Jan Długosz, it was the Opatów Collegiate Church that was home to Knights Templar, brought to Poland by Prince Henryk Sandomierski.

Take the time to see the Warsaw Gate, part of the Renaissance-era defences of the town funded by Chancellor Szydłowiecki, along with the Bernardine church in Żmigród and the captivating exhibition in the Museum of Geodesy and Cartography.

Opatów is also home to one of the longest underground tourist routes. Arranged on three levels, it was designed based on a maze of the existing merchant cellars.

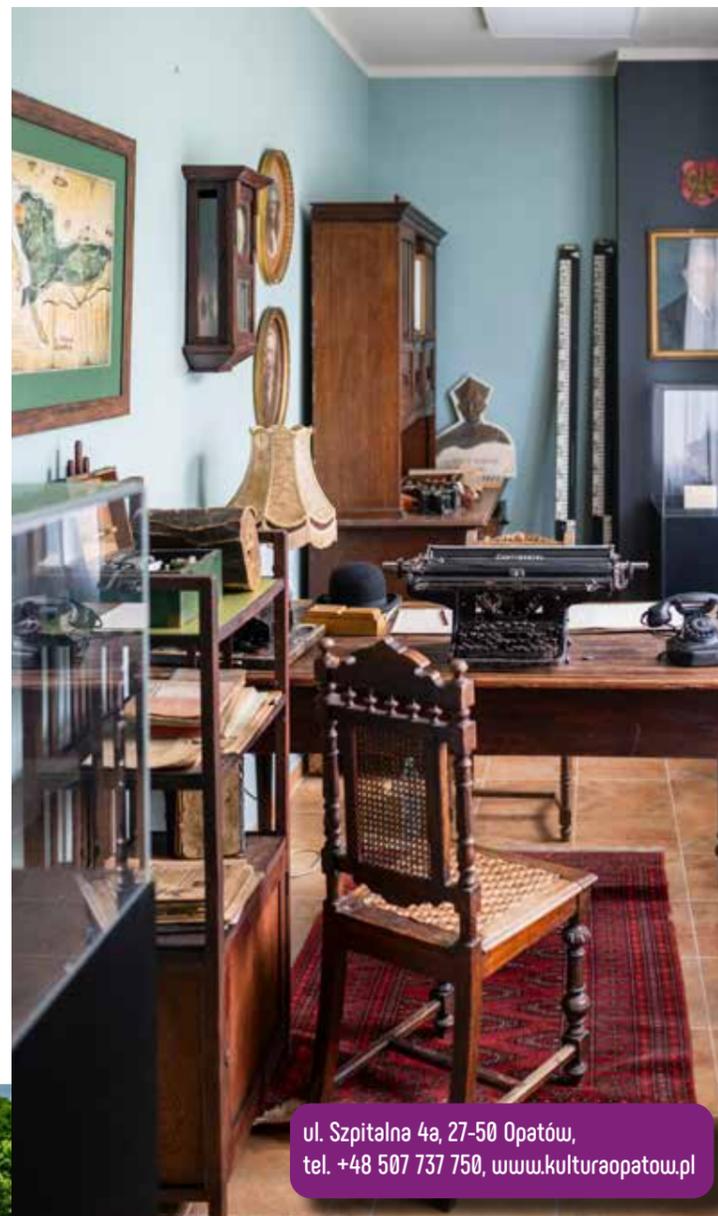
For fans of outdoor activities, there is a summer swimming pool and a winter ice rink.

Opatów is also a place of unique flavours. Enjoy its culinary heritage by tasting the wines of the local vineyards, the famous doughnuts from "U Szarego", the traditional Krówka fudge and exquisite goose at the Miodowy Młyn restaurant.

MUZEUM GEODEZJI I KARTOGRAFII

Muzeum Geodezji i Kartografii im. Eugeniusza Romera w Opatowie to unikalne miejsce, które prezentuje historię pomiarów i tworzenia map. Wystawy ukazują rozwój geodezji i kartografii na przestrzeni wieków, a także prezentują dawne urządzenia pomiarowe i unikalne mapy. To fascynująca podróż dla miłośników nauki, historii i techniki. Zapraszamy do odkrywania tajemnic geodezji i kartografii!

ul. Szpitalna 4a, 27-50 Opatów,
tel. +48 507 737 750, www.kulturaopatow.pl

MUSEUM OF GEODESY AND CARTOGRAPHY

Named after the great Polish geographer Eugeniusz Romer, the Museum of Geodesy and Cartography in Opatów is a unique place that presents the history of surveying and map-making. The exhibitions show the development of geodesy and cartography over the centuries, as well as presenting old surveying devices and unique maps.

It is a fascinating journey for science, history and technology buffs. Come and discover the secrets of geodesy and cartography!

PODZIEMNA TRASA TURYSTYCZNA

Podziemna Trasa Turystyczna w Opatowie, znana jako Piwnice Opatowskie, to sieć podziemnych korytarzy i komór sięgających nawet 14,5 metra pod ziemią, która liczy ok. 500 metrów długości. Powstała w średniowieczu, kiedy Opatów był ważnym węzłem handlowym na szlakach łączących Europę z Morzem Czarnym, Bałtykiem i Kijowem.

Piwnice służyły jako magazyny kupieckie, zapewniając doskonałe warunki do przechowywania towarów. Po latach degradacji zostały odrestaurowane dzięki zespołowi pracowników z AGH i otwarte dla turystów w 1984 roku. Obecnie, w trakcie 45-minutowej wycieczki, można poznać historię miasta oraz jego mieszkańców, a także zobaczyć wystawy regionalne.

UNDERGROUND TOURIST ROUTE

The Opatów Underground Tourist Route, also known as the Opatów Cellars, consists of a network of corridors and chambers up to 14.5 metres deep, extending for about 500 metres. It was built in the Middle Ages, when Opatów was an important trading hub on the routes connecting Europe with the Black Sea, the Baltic Sea and Kyiv.

The cellars served as merchant warehouses, providing excellent conditions for storing goods. After years of neglect, the tunnels were restored with the help of experts from AGH University and opened to tourists in 1984. During the 45-minute guided tour, visitors will learn about the history of the city and its inhabitants, as well as seeing regional exhibitions.

pl. Obrońców Pokoju 18, 27-500 Opatów
tel. +48 506 789 486, www.kulturaopatow.pl

Ziemia Ostrowiecka

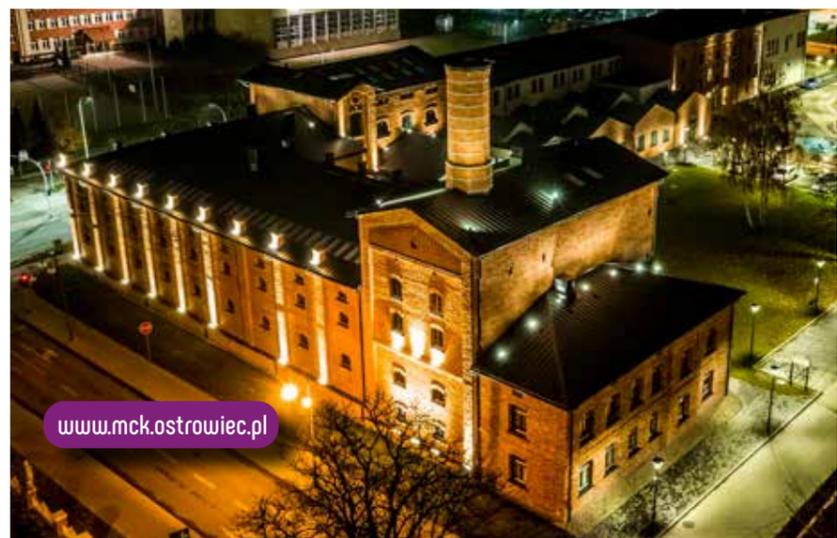
Ziemia Ostrowiecka zajmuje malowniczy obszar nad rzeką Kamienną w północno-wschodniej części województwa. Bardzo cenne są tu obiekty związane z budownictwem przemysłowym i starożytnym górnictwem. Zabytki architektury reprezentujące style od romańskiego po klasycyzm tworząc jedyny w swoim rodzaju klimat krajobrazu kulturowego. To także niezwykle atrakcyjny przyrodniczo region z unikatowymi formami krajobrazowymi. Niedaleko Ostrowca, w **Nietulisku Dużym**, możemy zobaczyć ruiny hal walcowni drobnej. To pozostałości zakładu stanowiącego ostatnie ogniwo tak zwanego ciągłego zakładu fabryk żelaznych nad Kamienną. Obecnie walcownia żelaza jest cennym zabytkiem techniki, którego największą wartość stanowi kompletnie zachowany historyczny układ wodny.

The Ostrowiec Region occupies the picturesque area of the valley of the Kamienna river in the north-eastern part of the Świętokrzyskie Province. Objects connected with industrial building and ancient mines are of particular value here. Architectural monuments representing successive styles (from Romanesque art to Classicism) create a unique climate of cultural landscape. It is also a region with unusually attractive nature and unique landscape forms. Near Ostrowiec, in **Nietulisko Duże**, we can see ruins of the halls of a fine section mill. These are the remains of a plant that served as the final link of the "continuous plant of iron factories" on the Kamienna river. Today the iron mill is a valuable technological monument, whose biggest value is the historic water system that has survived in its entirety.

OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI

Ostrowiec Świętokrzyski kojarzy się przede wszystkim z przemysłem metalurgicznym. Dziś możesz tu pochodzić po parku miejskim i niewielkim zabytkowym centrum. Polecamy również zobaczyć pięknie zrewitalizowany Ostrowiecki Browar Kultury. To obiekt z duszą łączący ponad stuletnią tradycję z nowoczesnością. Dziś pod jednym dachem działalność prowadzą tu najważniejsze instytucje kultury w Ostrowcu Świętokrzyskim - Miejska Biblioteka Publiczna, Biuro Wystaw Artystycznych oraz Miejskie Centrum Kultury. Istotnym miejscem na turystycznej mapie miasta i regionu jest również Centrum Tradycji Hutnictwa. Placówka w nowoczesny i przystępny sposób przybliża dzieje hutnictwa w dorzeczu rzeki Kamiennej.

Ostrowiec Świętokrzyski is mainly associated with the metal industry. Today you can walk through the town park and the small historic centre. But we especially recommend visiting the beautifully revitalised Ostrowiecki Browar Kultury. It is a building with soul, combining more than a hundred years of tradition with modernity. Today, the most important cultural institutions in Ostrowiec Świętokrzyski - the Municipal Public Library, the Artistic Exhibition Office and the Municipal Cultural Centre - operate here under one roof. An important tourist attraction in the city and region is the Centre for the Tradition of Metallurgy, which presents the history of metallurgy in the Kamienna River basin in a modern and accessible way.

www.mck.ostrowiec.pl

ŻYWE MUZEUM PORCELANY W ĆMIELOWIE

Ćmielów słynie z produkowanej tu najwyższej jakości porcelany. Porcelanowe figurki ćmielowskie, są wytwarzane ręcznie z oryginalnych form z lat 60. XX w. Odniosły one ogromny, światowy sukces i szczytują się nimi galerie sztuki w Nowym Jorku, Chicago, Paryżu czy Londynie.

W 2005 roku na terenie dawnej Wytwórni Porcelany ŚWIT powstało pierwsze w Polsce Żywe Muzeum Porcelany. Podczas zwiedzania z przewodnikiem można m.in. zapoznać się z procesem ręcznej produkcji porcelany, dowiedzieć się, z czego się ją produkuje, jaka jest różnica między ceramiką a porcelaną i co wspólnego z jej wyrobem ma sok z buraka. Zwiedzający mogą wszystkiego dotknąć i spróbować. Podczas Warsztatów Porcelanowych uczestnicy mogą samodzielnie wykonać różę z masy porcelanowej lub pomalować porcelanową figurkę, kubek lub filiżankę pod okiem doświadczanego instruktora. Po zajęciach każdy zabiera swoje dzieło ze sobą.

Przy muzeum działają także Wystawa Starej Porcelany z historycznymi eksponatami, wystawy obrazów i ikon na porcelanie oraz Galeria sztuki współczesnej van Rij.

THE EXPERIENCE MUSEUM OF PORCELAIN IN ĆMIELÓW

Ćmielów is famous for the highest quality porcelain. The most recognizable are figurines created in the 1960s, contemporary they are manufactured using original models and forms. They achieved a great success all over the world, you can find them in galleries in New York, Chicago, Paris or London.

In 2005, in the building of the former "ŚWIT" Porcelain Manufactory, the Experience Museum of Porcelain in Ćmielów were created. During guided tours, you can learn about the traditional, manual methods of porcelain production and decoration. Find out the answers to such intriguing questions as: "What's the difference between ceramics and porcelain?" or "What does beet juice have to do with the production of porcelain?" During Porcelain Workshops, you can make a porcelain rose or paint by hand a porcelain figurine, mug or cup (under instructor supervision). After classes, everyone takes their work with them.

Other attractions include the Exhibition of Old Porcelain with historical exhibits, exhibitions of paintings and icons on porcelain and the Van Rij Gallery of Contemporary Art.

ul. Sandomierska 243, 27-440 Ćmielów
tel. +48 535 588 960 lub +48 15 861 20 21
turystyka@cmielow.com.pl
www.turystyka.cmielow.com.pl

MUZEUUM HISTORYCZNO-ARCHEOLOGICZNE W OSTROWCU ŚWIĘTOKRZYSKIM

Ostrowieckie muzeum zaprasza na niezwykłą podróż do przeszłości. Odwiedzając oba oddziały muzeum oraz biorąc udział w rozmaitych wydarzeniach, macie okazję poznać nie tylko dzieje Ziemi Ostrowieckiej, ale także tajemnice pradziejowego świata.

W Muzeum Archeologicznym i Rezerwacie Krzemionki czeka na Was trasa turystyczna ukazująca kopalnie krzemienia pasiastego sprzed 5000 lat! Krzemionkowskie podziemia są jedynym takim obiektem na świecie otwartym dla szerszej publiczności. Krzemionki od 1994 r. są Pomnikiem Historii, a w 2019 r. trafiły na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Częścią ostrowieckiego muzeum jest także zabytkowy Pałac Wielopolskich w Częstocicach. Pałac zaprojektowany przez architekta Leandro Marconiego w stylu eklektycznym powstał pod koniec XIX w. dla Marii i Zygmunta Wielopolskich, ówczesnych właścicieli dóbr ostrowieckich. We wnętrzach z epoki oglądać można m. in. jedną z największych kolekcji porcelany Ćmielowskiej. Pałac otoczony jest zabytkowym parkiem. Na jego obszarze znajduje się wielokulturowe stanowisko archeologiczne.

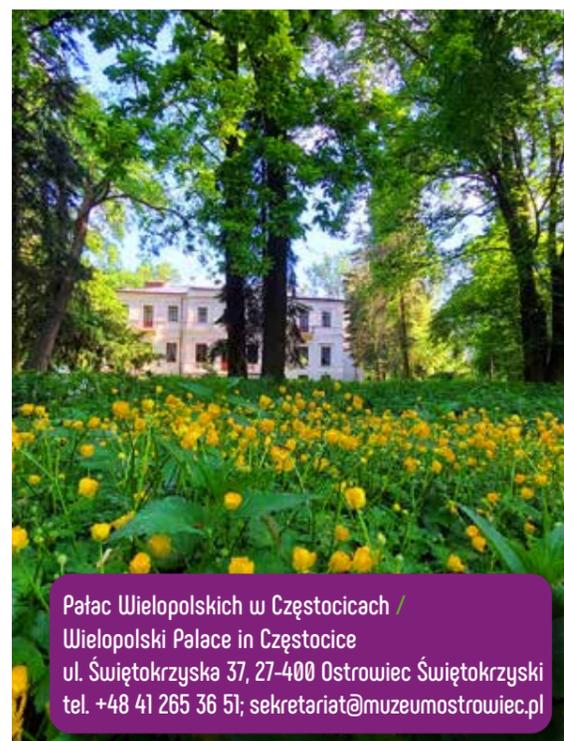

HISTORICAL AND ARCHAEOLOGICAL MUSEUM IN OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI

The Ostrowiec museum invites you on an extraordinary journey back in time. A visit to both parts of the museum gives you the opportunity to learn not only the history of the Ostrowiec land, but also the secrets of prehistory.

In the Archaeological Museum and the Krzemionki Reserve, you will find a tourist route showcasing striped flint mines from 5,000 years ago! The underground route is unique on a global scale: nowhere else in the world can you find anything quite like it open to the public. In 1994, Krzemionki was officially declared a Monument of History, and in 2019 it was listed as a UNESCO World Heritage Site.

Part of the Ostrowiec Museum, the Wielopolski Palace in Częstocice was designed by architect Leandro Marconi in the eclectic style and built in the late 19th century for Maria and Zygmunt Wielopolski, then-owners of the Ostrowiec estates. The palace houses one of the largest collections of Ćmielów porcelain and is surrounded by a historic park with a multicultural archaeological site.

Pałac Wielopolskich w Częstocicach /
Wielopolski Palace in Częstocice
ul. Świętokrzyska 37, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
tel. +48 41 265 36 51; sekretariat@muzeumostrowiec.pl

www.muzeumostrowiec.pl

Muzeum Archeologiczne i Rezerwat Krzemionki /
Archaeological Museum and Krzemionki Reserve
Sudół 135a, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
tel. +48 41 260 55 50; sekretariat@krzemionki.info

BAŁTÓW – KOMPLEKS TURYSTYCZNY

Najchętniej odwiedzana atrakcja w woj. świętokrzyskim. Bałtów to rodzinne miejsce pełne radości i przygód, gdzie różnorodność tematyczna zaskoczy każdego gościa. W JuraParku odkryjesz tajemnice dinozaurów a w nowej atrakcji Adventure Planet VR przeniesiesz się w wirtualny jurajski świat. Wybierając się na safari po Zwierzyńcu, przeżyjesz prawdziwą dziką przygodę! Rodzinnej rozrywki dostarczy Park Zabaw, Sabatówka - Wioska Czarownic czy Kino Emocji Cinema 5D. Miłośnicy historii zachwycą się „Polską w Miniaturze” oraz nową atrakcją pn. „Słowiańskie Wzgórze”. Bałtów to raj dla aktywnych: wypożyczalnia rowerów, spływy kajakowe, questing, wrotkarnia i wspinaczka.

Bałtów zimą to nowoczesny ośrodek narciarski „Szwajcaria Bałtowska” oferujący 5 tras zjazdowych, wypożyczalnię, szkółkę narciarską oraz naturalne kryte lodowisko. Najmłodszy mogą odwiedzić Wioskę Świętego Mikołaja. Na terenie obiektu działa całoroczna baza noclegowa oraz restauracje. Zatrzymaj się na dłużej w Bałtowie – czerp radość z odkrywania!

BAŁTÓW TOURIST COMPLEX

The most popular attraction in the Świętokrzyskie Voivodeship, Bałtów is a family place full of joy and adventure, where the diversity of themes will surprise you. In JuraPark you will discover the secrets of dinosaurs, while the new VR attraction called Adventure Planet will transport you into a virtual Jurassic world. Visit the Menagerie to go on a safari and experience a real wild adventure! For family fun, head to the Amusement Park, the Sabatówka Witch Village or the 5D Cinema of Emotions. History buffs will love “Poland in Miniature” and the new attraction known as “The Slavic Hill.” Bałtów is also a paradise for the active tourist, offering bike rentals, kayaking, questing, roller-skating and climbing.

In winter, Bałtów turns into a modern ski resort called the Bałtów Switzerland, with five slopes, a ski rental facility, a skiing school, and a natural indoor ice-skating rink. St. Nicholas Village will surely provide excitement for the youngest visitors. All-year accommodation and restaurants food venues are located within the complex. Stay longer in Bałtów and enjoy exploring its riches!

Bałtów 8a, 27-423 Bałtów
tel. +48 41 310 10 13
rezerwacja.baltow@jurapark.pl
www.juraparkbaltow.pl

Ziemia Staszowska

To region o bardzo bogatym dziedzictwie kulturowym, pełen zamków, dworów, kościołów, ale także pełen śladów gospodarczej przeszłości. Sercem regionu jest **miasto Staszów**, dla którego najbardziej charakterystycznym elementem architektonicznym jest zabytkowy rynek z dawnymi kramnicami, pełniącymi niegdyś funkcję bliźniaczą do krakowskich sukienic. W mieście znajduje się kilka bardzo cennych zabytków m.in. kościół Św. Bartłomieja z 1343 r. wraz z renesansową kaplicą Matki Boskiej Różańcowej oraz XVII-wieczny ratusz. Zabytkowy jest także układ architektoniczny rynku i przyległych ulic, gdzie można znaleźć przykłady dawnej architektury małomiasteczkowej i przemysłowej.

PAŁAC POPIELÓW W KUROZWĘKACH

Zamek z XIV wieku, przez stulecia przebudowywany. Obecnie szlachecki pałac, który nigdy w swej długiej historii nie został sprzedany - był dziedziczony po mieczu lub kądzieli przez rody Kurozwęckich, Lanckorońskich, Sołtyków i obecnych Popielów. W 2023 roku zakończony został remont, dzięki któremu pałac odzyskał swój historyczny wygląd. Fosa wokół pałacu została wypełniona wodą, sala balowa i pozostałe salony na I piętrze odzyskały wystrój z czasów, kiedy w pałacu gościł król August Poniatowski. Na poddaszu pałacu powstało Muzeum Cztery Rodziny, w którym poznają Państwo historię miejscowości, pałacu i rodów, które go zamieszkiwały.

POPIEL PALACE IN KUROZWĘKI

Originally from the 14th century, the palace has undergone remodelling throughout the centuries. Today, it has the form of a noble residence. During its long history, it has never been sold: it went from generation to generation as a paternal or maternal inheritance of the Kurozwęcki, Lanckoroński, and Sołtyk families, and finally the present owners, the Popiel family. In 2023, its latest renovation was completed, thanks to which the palace regained its historical appearance. The moat around it was filled with water, while the ballroom and other rooms on the first floor were arranged with décor from the time when King August Poniatowski was staying in this noble residence. In the attic of the building, the Four Families Museum was created, where you will learn about the history of the town, palace, and families that inhabited it.

www.kurozweki.com

It is a region with a very rich cultural heritage, full of castles, manor-houses, churches as well as traces of the economic past. The heart of the region is the town of Staszów; its most characteristic architectural element is the historic market square with former tenement houses called kramnice, whose function was similar to that of the Sukienice (Cloth Hall) in Kraków. In Staszów there are a number of very valuable monuments, including the church of St Bartholomew (1343) with a Renaissance chapel of Our Lady of the Rosary and the 17th-century town hall. The architectural layout of the Market Square and adjacent streets is also historic - it contains examples of old small-town and industrial architecture.

CHAŃCZA

Doskonałe warunki do letniego wypoczynku oraz uprawiania sportów wodnych zapewnia zbiornik Chańcza na rzece Czarnej Staszowskiej. Powierzchnia lustra wody sięga tu blisko 500 hektarów, a jego głębokość wynosi średnio od 11 metrów w pobliżu tamy, do poniżej 3 m w części północnej. Co roku w okresie letnim zjeżdżają tu tłumy miłośników windsurfingu, żeglowania oraz amatorzy plażowania i słonecznych kąpiei.

Ideal conditions for summer relaxation and water sports are provided by the Chańcza reservoir on the Czarna Staszowska river. The water table area reaches almost 500 ha here, and its average depth ranges from 11 metres near the dam to below 3 metres in the northern part. Every summer, the reservoir attracts crowds of enthusiasts of windsurfing, sailing, beach recreation and sun-bathing.

PUSTELNIA ŻŁOTEGO LASU W RYTWIANACH

Historia klasztoru kamedułów w Rytwianach zaczyna się 27 sierpnia 1617 r. Była to, po krakowskiej, druga pustelnia tego zakonu w Polsce. Przez ponad dwa wieki klasztor promieniował duchowością kontemplacyjną opartą na trzech filarach: milczeniu, modlitwie, samotności, a w burzliwych dziejach ojczyzny trwał jako opoka polskości i chrześcijańskich wartości. Po kasacji, gdy mnisi opuścili na zawsze pustelnię, klasztor podupadł materialnie, ale zachowały się najcenniejsze dzieła malarstwa, rzeźby i architektury włoskich mistrzów baroku. Obecnie, odnowiony, klasztor jako współczesna pustelnia zaprasza gości po ciszę i kontemplację wśród otaczających lasów i ogrodów, jak też pięknej barokowej świątyni, Galerii Kamedulskiej czy muzeum serialu „Czarne chmury”.

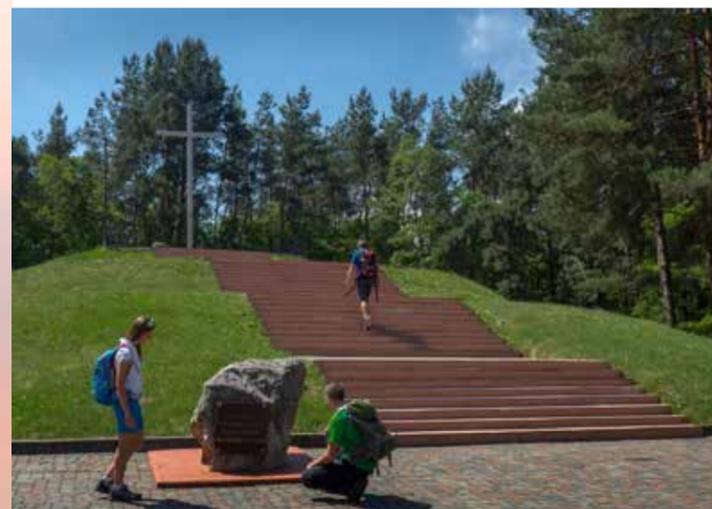
www.pustelnia.com.pl

POŁANIEC

Połaniec posiada bogatą historię sięgającą XI wieku, a znaczącą rolę odegrali w niej Tatarzy. Dziś warto zwiedzić tu zespół kościoła parafialnego pw. św. Marcina z XIX wieku, z barokową kaplicą Matki Bożej Różańcowej z XVIII wieku oraz bożnicę z tegoż wieku. Tutaj wygłosił swój uniwersał Tadeusz Kościuszko, a w miejscu, gdzie obozowało jego wojsko, został usypany kopiec. Corocznie odbywają się tu obchody ogłoszenia Uniwersału Połanieckiego.

Połaniec has a rich history dating back to the 11th century. As a result of numerous fights conducted with them, the town was destroyed several times. Today, a complex of the parish church of St. Martin of the nineteenth century, the Baroque chapel of Our Lady of the Rosary and the synagogue of the eighteenth century are among the most interesting monuments worth visiting in Połaniec. Here Tadeusz Kosciuszko delivered his famous proclamation and in the place where he camped with his army a commemorative mound was erected. Every year, celebrations commemorating the proclamation are held in Połaniec.

GOLDEN FOREST HERMITAGE IN RYTWIANY

The history of the monastery of the Camaldolese order in Rytwiany began on 27 August 1617. That was the second hermitage of this order in Poland after the one established in Kraków. For more than two centuries, the monastery radiated contemplative spirituality based on three pillars: silence, prayer and solitude, and persisted as a stronghold of Polish identity and Christian virtues in the turbulent history of the Homeland. After the cassation of the convent, when monks left the hermitage, the financial condition of the monastery deteriorated, but the most valuable paintings, sculptures and architectural works by Italian Baroque artists have survived. Today, the renovated monastery as a modern hermitage invites visitors to find silence and contemplation both in the surrounding forests and gardens and in the beautiful Baroque temple, the Camaldolese Gallery or the museum of the TV series 'Czarne chmury' [Black Clouds].

GOLEJÓW

Pojezierze Staszowskie, Małe Mazury czy Golejowska Wenecja to jedno z kilku określeń dla niezwykłego kompleksu kilkudziesięciu jezior i oczek wodnych położonych w Lasach Golejowskich, zaledwie 4 km od centrum Staszowa. Jednym z największych jezior jest Duży Staw nad którym zlokalizowane są ośrodki wypoczynkowe oraz baza gastronomiczna. Jezioro to jako jedyne pełni rolę kąpieliska z podziemem na brodzik i baseny oraz funkcję rekreacyjno-turystyczną z bogatą wypożyczalnią sprzętu wodnego. Golejów to także raj dla wędkarzy, bowiem wokół jeziora zlokalizowanych jest kilka pomostów wędkarskich. Nie lada ciekawostką są niewielkie, przemieszczające się po jeziorach, pływające wyspy.

The Staszów Lake Region, Little Masuria, or Golejów's Venice are only some of the terms used to define the unusual complex of a few dozen lakes and small water bodies located in the Golejów Forests, only 4 km from the centre of Staszów. One of the biggest lakes is the Big Pond, on which resort centres and food outlets are located. It is the only lake which serves as a bathing place, and is divided into a wading pool and swimming pools, fulfilling a recreational & tourist function with the possibility of hiring many items of water equipment. Golejów is also a paradise for anglers, with a number of angling platforms located around the lake. Small floating islands moving across lakes are noteworthy, too.

MUZEUM ŚLIWKI MANUFATURA ŚLIWKI W CZEKOLADZIE

Zapraszamy Cię w wyjątkową pyszną śliwkowo-czekoladową podróż! Poznasz tu historię śliwki i jej wspaniały smak! To pierwsze na świecie multimedialne Muzeum Śliwki!

To najprawdopodobniej tutaj rozpoczęła się historia sadownictwa w Polsce. Dowiedz się, jak tworzona jest słynna polska pralina – śliwka w czekoladzie i zobacz jej historyczną linię produkcyjną. Podczas wizyty w Muzeum Śliwki spróbujesz wyjątkowych produktów wykonanych ze śliwek. Praliny, powidła – to oczywiście, a czy próbowałeś kiedyś śliwkowego keczupu? Jest pyszny! Zapewniamy!

W trakcie warsztatów kulinarnych poznasz tajniki robienia czekolady i przygotujesz osobiście łakocie, które zabierzesz ze sobą. Masz do wyboru jeden z trzech programów tematycznych.

Nasze śliwkowe sady to odpoczynek od miejskiego zgiełku i absolutny relaks. Szczególnie polecamy spacerować wiosną podczas Szydłowskiego Festiwalu Natury, kiedy wszystkie drzewa kwitną. Spotkajmy się w Muzeum Śliwki. Manufaktura Śliwki w czekoladzie!

PLUM MUSEUM MANUFACTURE OF PLUMS IN CHOCOLATE

Come and join us on a unique plum-and-chocolate journey! Learn the history of the plum and enjoy its wonderful taste! Welcome to the world's first interactive Plum Museum!

It is most likely here that the history of orchards in Poland began. Find out how the famous Polish praline – the plum in chocolate – is manufactured, and see its historic production line. During your visit to the Plum Museum, you can try unique products made of plums. Pralines, preserves – these are almost taken for granted, but have you ever tried plum ketchup? It's delicious! Don't just take our word for it, try it yourself!

During the culinary workshops you will learn the secrets of making chocolate and prepare in person the sweets that you'll take home. There are three workshop themes to choose from. Our plum orchards are a break from the hustle and bustle of city life, offering absolute relaxation. We especially recommend walks in the spring during the Szydłów Nature Festival, when all the trees are in bloom.

Meet us at the Plum Museum. Manufacture of plums in chocolate!

Stary Ratusz, Rynek 21, 28-225 Szydłów
tel. + 48 518 921 980 + 48 502 417 088
rezerwacje@muzeumsliwki.pl
www.muzeumsliwki.pl

SZYDŁÓW

Miasteczko Szydłów to jeden z najciekawszych celów turystycznych w świętokrzyskim ze względu na wybitne walory historyczne. Znajduje się tu najlepiej zachowany na terenie dawnego Królestwa Polskiego pierścień kamiennych murów obronnych wraz z Bramą Krakowską z czasów Kazimierza Wielkiego, dwa XIV wieczne kościoły, w tym jeden fundacji królewskiej. Ponadto jest tutaj również unikatowy pałac królewski wzniesiony za czasów Władysława Jagiełły. To jedyna, nieprzekształcona w późniejszych czasach, średniowieczna siedziba królów polskich, którą można oglądać do dziś. W Muzeum Zamków Królewskich znajdują się makiety zamków, doskonale odwzorowane figury w.w. królów, a także najstynniejszego polskiego rycerza: Zawiszy Czarnego. Całość uzupełnia bogata warstwa multimedialna. Dodatkowo w Szydłowie można zwiedzić jedną z najstarszych synagog w Polsce (XVI w.) oraz ruiny szpitala i kościoła św. Ducha z XVII w. Miasteczko zwane jest „stolicą śliwki” ze względu na tysiące hektarów sadów rozciągających się dookoła Szydłowa.

The historic town of Szydłów is one of the most interesting tourist destinations in the Świętokrzyskie Voivodeship. It has the best preserved ring of stone defence walls in the former Kingdom of Poland, together with the Kraków Gate from the times of King Kazimierz the Great and two 14th-century churches, including one of royal foundation. The royal palace built in the days of King Władysław Jagiełło is unique. It is the only medieval residence of Polish kings you can see today which has not been remodelled in later styles. The Royal Castles Museum displays scale models of castles, perfectly rendered figures of the above-mentioned kings and of the most famous Polish knight, Zawisza Czarny. A rich multimedia layer completes the package. In addition, Szydłów is home to one of the oldest synagogues in Poland (16th century) and the ruins of the hospital and church of the Holy Spirit from the 17th century. The town is also called the "plum capital" due to the thousands of hectares of orchards stretching around Szydłów.

Punkt Informacji Turystycznej / Tourist Information Point
ul. Staszowska 12, 28-225 Szydłów, tel. +48 41 354 53 13
gck@szydlow.pl, www.odkrywaj.szydlow.pl

Ziemia Pińczowska

Ponidzie, którego kręgosłup stanowi malowniczo meandrująca rzeka Nida, ze względu na specyficzny klimat, nasłonecznienie i roślinność nazywane są świętokrzyskim stepem. Słynie ono z kolorowych lasów, urokliwych, przydrożnych figur i świątków, unikalnych zabytków oraz źródeł siarczano-słonych wód mineralnych. Obszarowo obejmuje takie historyczne miasta, jak Jędrzejów, Pińczów, Wiślica i Nowy Korczyn. To nie tylko miejsce doskonałe do aktywnego wypoczynku dla miłośników spacerów, kajakarzy, jeźdźców i lotniarzy, lecz również miejsce, gdzie odnaleźć można zdrowie. Cudowny mikroklimat, kontakt z nieskażoną przyrodą, uzdrowicielskie wody mineralne i zabiegi na najwyższym poziomie powodują, iż do słynnych miejscowości uzdrowiskowych – Busko-Zdrój i Solec-Zdrój – każdego roku, z najodleglejszych zakątków, przybywają kuracjusze, aby powrócić do zdrowia, zregenerować siły, przywrócić blask urodzie i poprawić kondycję.

The Ponidzie Region, with the picturesquely meandering Nida River forming its backbone, is called the Świętokrzyski Region Steppe due to its specific climate, sun exposure and vegetation. It is famous for colourful forests, charming roadside figures and shrines, unique monuments and springs of sulphate & salty mineral waters. Its territory encompasses a number of historical cities, such as Jędrzejów, Pińczów, Wiślica and Nowy Korczyn. This place is ideal not only for enthusiasts of active rest, such as hikers, kayakers, horse riders and hang-gliders, but also for those who want to improve their health. Thanks to their wonderful micro-climate, contact with unpolluted nature, healing mineral waters and top-level treatments, the famous Busko-Zdrój and Solec Zdrój spa towns attract patients from the most distant places, who arrive there every year to recover, regenerate their strength, refresh their beauty and improve their fitness.

PIŃCZÓW

Pińczów – serce Ponidzia, to miejscowość położona nad Nidą. Mikołaj Oleśnicki uczynił z Pińczowa ośrodek reformacji w Małopolsce. Tu, w siedzibie protestantów, dokonano pierwszego i najpiękniejszego przekładu na język polski Biblii zwanej brzeską, radziwiłłowską lub pińczowską. Od XVII w. Pińczów był stolicą ordynacji pińczowskiej. W tutejszym gimnazjum kształcił się późniejszy proboszcz Krzyżanowic i Pińczowa, współtwórca Konstytucji 3 Maja – Hugo Kołłątaj. Godne zobaczenia są: popauliński zespół klasztorny, kościół i klasztor reformatów, renesansowa synagoga, pałac Wielopolskich, Dom na Mirowie zwany drukarnią ariańską. Ze wzgórza św. Anny, na którym znajduje się wykonana według projektu Santi Gucciego kaplica kopułowa, rozpościera się widok na meandry Nidy i łąki. Sześć kilometrów od Pińczowa, w **Młodzawach Małych**, położony jest niezwykle **Ogród na Rozstajach**. Spotkać tu można istniejącą bajkowy krajobraz – kilkunastometrowy wodospad, jaskinię, oczka wodne oraz niezliczoną ilość kwiatów i krzewów.

Pińczów, a town situated on the Nida river, is the heart of the Ponidzie Region. In the middle of the 16th century, thanks to Mikołaj Oleśnicki, Pińczów became the main reformation centre in Małopolska. It was here, in the residence of the Protestants, known also as the Polish Brethren, that the first and most beautiful translation of the Bible into Polish, called the Brest Bible, the Pińczów Bible or the Radziwiłł Bible, was made. In the 17th century, Pińczów was the capital of the Pińczów fee tail estate (ordynacja). The local gymnasium was attended by the future parson of Krzyżanowice and Pińczów and one of the authors of the 3 May Constitution – Hugo Kołłątaj. The historic sites worth seeing include the former Pauline monastic complex, the church and monastery of the Franciscan Reformers, a Renaissance synagogue, the palace of the Wielopolski family, and the House in the Mirów District called the Arian printing house. St Anna's Hill, where a domical chapel designed by Santi Gucci is situated, gives an extensive view of the meanders of the Nida and the meadows. Six kilometres away from Pińczów, in **Młodzawy Małe**, an unusual **Garden at the Crossroads** is located. You can come across a truly marvellous landscape here: a several-metre-high waterfall, a cave, small water bodies and a countless number of flowers and shrubs.

CHROBERZ

Chroberz był własnością rodów Tęczyńskich i Tarnowskich, potem należał do ordynacji pińczowskiej Myszkowskich, a w XIX w. do Wielopolskich. Aleksander Wielopolski zlecił wybudowanie pałacu wg projektu Henryka Marconiego z przeznaczeniem na bibliotekę ordynacji.

Chroberz was originally owned by the Tęczyński and Tarnowski families, then it belonged to the Pińczów estate of the Myszkowski family, and in the 19th century it was taken over by the Wielopolski family. The palace was designed by Henryk Marconi and built upon the order of Aleksander Wielopolski, who intended to establish the library of the estate there.

Świętokrzyskie i Nadnidziańskie Parki Krajobrazowe

ul. Łódzka 244, 25-655 Kielce
tel. +48 41 345 58 80,
sekretariat@pk.kielce.pl
www.pk.kielce.pl

Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych tworzy 8 parków o łącznej powierzchni prawie 120 tysięcy hektarów, z otuliną – ponad 250 tysięcy hektarów. Każdy z parków charakteryzuje się specyficznymi walorami krajobrazowymi, przyrodniczymi, historycznymi i kulturowymi. Najcenniejsze obszary i obiekty objęte są ochroną – na terenie parków z otulinami jest ich niemal 300! Szlaki na terenie parków są chętnie wybierane przez pieszych i rowerzystów ze względu na dobre oznakowanie, infrastrukturę turystyczną i malowniczość otoczenia.

The complex of the Świętokrzyski and Nadnidziański Landscape Parks consists of eight parks covering nearly 120,000 hectares, with buffer zones totalling over 250,000 hectares. Each park boasts unique landscapes, biodiversity, historical sites and cultural heritage. Almost 300 protected areas and objects are located within the parks. Well-marked trails and tourist infrastructure make them a favourite among hikers and cyclists.

ul. Dojazd 1/3, 28-300 Jędrzejów
tel. +48 695 592 836, ciuchciaponidzie@pk.kielce.pl
www.swietokrzyskakolejka.pl/pl/strona-glowna

CIUCHCIA PONIDZIE

Historia Świętokrzyskiej Kolejki Wąskotorowej sięga 1915 r. Od 2022 roku zarządcą infrastruktury i przewoźnikiem kolejowym jest Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych. Zabytkowa kolejka to ciesząca się ogromną popularnością atrakcja turystyczna. Przejazdy organizowane są od maja do września, a oferta skierowana jest zarówno do pasażerów indywidualnych, jak i grup zorganizowanych. Ciuchcia zabiera turystów na malownicze tereny Ponidzia. W trakcie przejazdu przewidziany jest postój i wspólne ognisko.

"CIUCHCIA PONIDZIE" NARROW-GAUGE RAILWAY

The history of the Świętokrzyska Narrow Gauge Railway dates back to 1915. Since 2022, it has been managed by the Świętokrzyski and Nadnidziański Landscape Parks Complex. The historic railway is a very popular tourist attraction, operating from May to September for both individual travellers and groups. The train takes visitors through the picturesque Ponidzie region, with a stop for a bonfire.

ul. Parków Krajobrazowych 7, 28-404 Kije, tel. +48 504 855 377
+48 41 35 717 11, oep.umianowice@pk.kielce.pl
www.pk.kielce.pl/osrodek-edukacji-w-umianowicach/

OŚRODEK EDUKACJI PRZYRODNICZEJ W UMIANOWICACH

W urokliwych Umianowicach, w pobliżu malowniczej śródlądowej delty rzeki Nidy, która stanowi siedlisko dla licznych gatunków dzikiego ptactwa, zlokalizowany jest Ośrodek Edukacji Przyrodniczej. To placówka Zespołu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych, która dysponuje komfortową bazą noclegową z zapleczem kuchennym, a także salą konferencyjną. Centralnym punktem obiektu jest „Nidarium”, czyli wielkogabarytowe akwarium o pojemności 24 tysięcy litrów. Jest to jedyny taki zbiornik w województwie, gdzie z bliska można zobaczyć ryby słodkowodne żyjące w Nidzie. Z wieży widokowej usytuowanej na terenie ośrodka można podziwiać krajobraz Ponidzia. W pobliżu znajduje się plac zabaw i liczne ścieżki edukacyjne, z których można obserwować dzikie ptaki, wypas konika polskiego czy bydła rasy hereford oraz krowy polskiej czerwonej. Jest też oczko wodne z żółtiami błotnymi i woliery z dzikimi ptakami. Wyjątkową atrakcją stanowi zabytkowy budynek stacji kolejki wąskotorowej i drezyny rowerowe, którymi można się przemieszczać na 5-kilometrowej trasie Umianowice – Hajdaszek – Umianowice.

NATURE EDUCATION CENTRE IN UMIANOWICE

Located in charming Umianowice, near the scenic inland delta of the Nida River, home to many wild bird species, this centre is part of the Świętokrzyski and Nadnidziański Landscape Parks Complex. It offers comfortable accommodation, kitchen facilities and a conference room. The highlight is the “Nidarium”, a 24,000-litre freshwater aquarium, the only one of its kind in the region, showcasing fish from the Nida River. From the observation tower located in the resort, you can view the landscape of Ponidzie. The area features a playground, educational trails from which you can watch not only wild birds, but also the Polish Konik ponies as well as Hereford and Polish Red cows. There is a pond with European pond turtles and aviaries with wild birds. A special attraction is the historic narrow-gauge railway station and railway draisines available for travel on a 5-km route between Umianowice and Hajdaszek.

Ziemia Buska

BUSKO-ZDRÓJ

ODKRYJ SEKRET ZDROWIA I WITALNOŚCI

Poczuj magię Buska-Zdroju, urokliwego kurortu z bogatą, blisko 200-letnią tradycją. Słyniemy z unikalnych wód siarczkowych, których lecznicze właściwości są cenione nie tylko w Polsce, ale w Europie i na świecie. Zanurz się w świecie relaksu i odnowy biologicznej, korzystając z bogatej oferty zabiegów spa & wellness. Wzmocnij kondycję, zadbaj o urodę i poczuj przyływ witalności. Busko-Zdrój to nie tylko zdrowie, ale i doskonałe miejsce na aktywny wypoczynek. Piękny krajobraz, łagodny klimat oraz rozbudowana infrastruktura sportowa zachęcają do odkrywania uroków okolicy.

Co czeka na Ciebie w Busku-Zdroju?

- Kompleks #TeżniaBusko: prawdziwa „Turystyczna Perła” województwa świętokrzyskiego, gdzie poczujesz kojący wpływ solanki;
- XIX-wieczny park zdrojowy: idealne miejsce na spacer wśród zieleni;
- Zabytki architektury: odkryj bogatą historię Buska-Zdroju;
- Ścieżki rowerowe, pomniki przyrody, miejsca rekreacji: wybierz aktywność, która najbardziej Ci odpowiada i ciesz się bliskością natury.
- Kompleks sportowy, skatepark, park linowy: moc wrażeń dla miłośników adrenaliny i dobrej zabawy.

Zapraszamy do Buska-Zdroju, miasta o bogatym dziedzictwie historycznym i nowoczesnym charakterze uzdrowiskowym na miarę XXI wieku. Zanurz się w atmosferze pięknych zabytków, ciesz się relaksem, korzystaj z doskonałej bazy rekreacyjno-sportowej i odkryj tajemnice lecznicze siarki. To doskonałe miejsce dla tych, którzy poszukują harmonii ciała i ducha oraz chcą odkrywać nowe, fascynujące miejsca.

BUSKO-ZDRÓJ

DISCOVER THE SECRET OF HEALTH AND VITALITY

Feel the magic of Busko-Zdrój, a charming resort with nearly 200 years of tradition. We are famous for the unique sulphide waters, whose healing properties are appreciated not only in Poland, but throughout Europe and the world. Immerse yourself in a realm of relaxation and wellness with a wide range of spa & wellness treatments. Strengthen your body, enhance your beauty and feel a surge of vitality. Busko-Zdrój is not only about health but also an excellent destination for active recreation. The beautiful landscape, mild climate and extensive sports infrastructure encourage visitors to explore the area's charms.

What does Busko-Zdrój have to offer?

- #TeżniaBusko Complex – a true “Tourist Pearl” of the Świętokrzyskie region, where you can experience the soothing effects of brine therapy;
- 19th-century Spa Park – an ideal place for a relaxing walk among greenery;
- Architectural monuments – discover the rich history of Busko-Zdrój;
- Bike paths, natural monuments and recreational areas – choose the activity that suits you best and enjoy the proximity of nature.
- Sports complex, skate park, rope park – loads of excitement for fans of the adrenaline rush.

Come to Busko-Zdrój, a town with a rich historical heritage and a modern 21st-century spa. Immerse yourself in the atmosphere of beautiful landmarks, enjoy relaxation, take advantage of excellent sports and recreational facilities, and discover the healing secrets of sulphur.

This is a perfect destination for those seeking harmony of body and mind while exploring new, fascinating places.

BASENY MINERALNE W SOLCU-ZDROJU

Baseny Mineralne w Solcu-Zdroju to innowacyjny kompleks łączący w sobie rekreację i relaks z leczeniem uzdrowiskowym.

Jedyny w Polsce obiekt z wysokozmineralizowaną wodą mineralną!

Wg klasyfikacji jest to silnie zmineralizowana woda chlorkowo-sodowa (solanka) o zawartości aktywnych związków siarki ok. 900 mg/l, która w warunkach naturalnych posiada najwyższe stężenie tych związków na świecie.

Baseny Mineralne składają się z:

- Basenu rekreacyjnego z wysoko zmineralizowaną wodą o wymiarach 16,5 x 16,5m i głębokości 130cm z nowoczesnymi urządzeniami hydroterapeutycznymi m.in. ławkami i leżankami masującymi oraz gejzerami i zjeżdżalniami;
- Basenu solankowo-siarczkowego (pierwszego i jedynego takiego basenu w Polsce z najsilniejszą na świecie solanką siarczkową pochodzącą ze źródła „Malina”);
- Brodzika dla dzieci o głębokości od 15 do 30 cm, temperaturze do 34°, ze zjeżdżalnią typu stoń oraz jeżem wodnym z wodnymi zabawkami;
- Strefy Saun & Wellness (tj. sauna ziołowa, parowa i fińska, wanna SPA do schładzania, tepidarium z wypoczywalnią, natryski wrażeń, bania do zanurzenia i schłodzenia oraz kibel z zimną wodą);
- Letni basen zewnętrzny z plażą i leżakami
- Profesjonalnie wyposażonej Przychodni Rehabilitacyjnej „Centrum Zdrowia” z gamą zabiegów m.in. z zakresu hydroterapii, balneoterapii, kinezyterapii oraz różnych form masażu;
- Restauracji „NOVA” (w tym strefy mokrej restauracji, gdzie można posilić się szybkim daniem bez konieczności zmiany stroju).

MINERAL POOLS IN SOLEC-ZDRÓJ

Solec-Zdrój Mineral Pools is an innovative complex combining recreation and relaxation with spa treatments. It is the only complex in Poland in which the water has a high mineral content!

According to the classification, it is strongly mineralised chloride-sodium water (brine) with a content of active sulphur compounds of about 900 mg/l, which in natural conditions has the highest concentration of these compounds in the world.

The Mineral Pools comprise:

- A 16.5 x 16.5 m recreational pool with highly mineralised water. 130 cm deep, it has modern hydrotherapy equipment, including massage benches and loungers, geysers and slides;
- A brine-sulphide pool, which is the first and only such pool in Poland with the world's strongest sulphide brine, from the “Malina” (“Raspberry”) spring;
- A wading pool for children, 15 to 30 cm deep, with temperature of up to 34° C, an elephant slide and a water hedgehog with water toys;
- Sauna & Wellness zones (i.e. herbal, steam and Finnish saunas, spa bath for cooling, a tepidarium, sensation showers, a banya for immersion and cooling, and a bucket of cold water);
- An outdoor summer pool with a beach and sun loungers
- A professionally equipped Rehabilitation Clinic, “Centrum Zdrowia”, with a range of treatments including hydrotherapy, balneotherapy, kinesitherapy and various forms of massage;
- The NOVA Restaurant (featuring a so-called “wet zone”, where you can have a quick meal without changing from your swimming gear).

Partyzantów 18, 28-131 Solec Zdrój, tel. +48 41 377 65 65
recepca@basenymineralne.pl, www.basenymineralne.pl

Centrum Informacji Turystycznej
/ Tourist Information Center
ul. Waryńskiego 5, 28-100 Busko-Zdrój
tel. +48 41 370 54 15, +48 41 370 54 30
www.busko.pl

SOLEC-ZDRÓJ

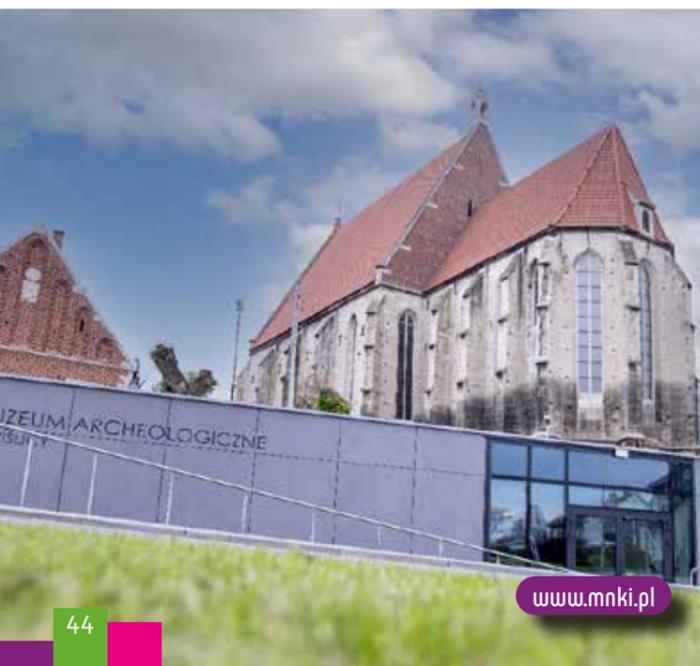
Najcenniejszym bogactwem naturalnym miejscowości i podstawą kuracji są wody lecznicze - solanki siarczkowe, zawierające jony siarczkowe i wielosiarczkowe, a ponadto jony chlorkowe, bromkowe, jodkowe, borowe oraz wiele innych pierwiastków. Wykorzystywana tu do leczenia woda posiada najwyższe stężenie jonów siarczkowych i jest najsilniejszą w Polsce i jedną z najlepszych w Europie. Leczone są tu takie schorzenia jak: reumatoidalne zapalenia oraz zwyrodnienia stawów, zeszytniające zapalenia stawów kręgosłupa, gościec tkanek miękkich, stany pourazowe, dyskopatie, zapalenie korzonków nerwowych, nerwobóle, dna moczanowa, choroby skóry, układu oddechowego i układu krążenia, zatrucia metalami ciężkimi i osteoporoza.

The town's most valuable natural asset are medicinal waters - sulphide salines, containing sulphide and polysulphide ions, as well as chloride, bromide, iodide and boron ions, and many other elements. The water used here for treatment has the highest concentration of sulphide ions and is the strongest in Poland and one of the best in Europe. The conditions treated here include rheumatoid arthritis and osteoarthritis, ankylosing spondylitis, soft tissue rheumatism, post-traumatic conditions, discopathy, radiculitis, neuralgia, gout, skin diseases, respiratory diseases, cardiovascular diseases, poisoning by heavy metals and osteoporosis.

WIŚLICA

Leżąca na Pomorzu Wiślica została w 990 roku wcielona przez Mieszka I do jego ziem. Niektóre źródła podają, iż książę państwa Wiślan przyjął tu chrzest w 880 roku. Nad miasteczkiem góruje wzniesiona przez Kazimierza Wielkiego kolegiata, dziś Bazylika Mniejsza. Dzięki romańsko-gotyckiej figurze Matki Bożej zwanej Madonną Łokietkową z 1300 r. znana jest jako Sanktuarium Matki Bożej Wiślickiej. Pod posadzką gotyckiego kościoła odnaleziono relikty dwóch romańskich świątyń z XII i XIII w. oraz słynną posadzkę wiślicką tzw. Płytę Orantów datowaną na 1170 r. - unikalną w skali europejskiej. W 1347 r. w Wiślicy ogłoszono tak zwane Statuty Wiślickie - była to pierwsza polska kodyfikacja prawa. Warto tu też odwiedzić Dom Długosza z 1460 roku i gotycką dzwonnice.

Located in the Pomorze Region, Wiślica was incorporated into the budding Polish state by Duke Mieszko I in 990. Some sources maintain that the ruler of the Wislans converted to Christianity there in 880. The townscape is dominated by the Basilica Minor, a former collegiate church erected by Casimir III the Great. It shelters a Romanesque-Gothic figure of Our Lady known as Madonna Łokietkowa (1300). Today, the place is known as the Sanctuary of Our Lady of Wiślica. Remains of two earlier Romanesque churches from the 12th and 13th century, as well as a unique Orantów Plate, a Romanesque floor dated to 1170, were discovered beneath the floor of the Gothic church. The Wiślica Statutes, the first Polish codification of law, were issued here in 1347. Other sites worth seeing include the Długosza House built in 1460, and a Gothic belfry.

www.mnki.pl

EUROPEJSKIE CENTRUM BAJKI W PACANOWIE

Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie jest wyjątkową instytucją kultury, której motywem przewodnim jest nauka przez zabawę. Dzieci, młodzież, dorośli, a nawet seniorzy z pewnością znajdą w nim coś dla siebie. Znajduje się tutaj iście Bajkowy Świat - unikalna ekspozycja nawiązująca do polskich i europejskich bajek. W Małym Teatrze na małej, przytulnej scenie lalkowej można wziąć udział w niezwykłym przedstawieniu, które zabierze gości do świata bajek i baśni. Kraina Soria Moria to interaktywna wystawa - opowieść oparta na fińskim systemie edukacji, nawiązująca do skandynawskich tradycji bajarskich. Kolejną atrakcją jest zewnętrzny Park Edukacyjny „Akademia Bajki”, w którym czeka na Was Zwierzyniec, Park linowy, Grota Solna, Labirynt Tytusa, Romka i A'Tomka, Plac Profesora Talenta, Wyprawa do Krainy Deszczowców, Bajkowe Wydmy i mnóstwo dobrej zabawy! Na bajkowe przysmaki warto wpaść do Bistro u Koziołka, w którym dla każdego coś smacznego! Specjalnością Europejskiego Centrum Bajki są różnorodne warsztaty edukacyjne oraz wydarzenia kulturalne - Festiwal Kultury Dziecięcej, Zjazd Postaci Bajkowych i wiele, wiele innych! Sprawdźcie sami! I pamiętajcie!

WSZYSTKIE DROGI PROWADZĄ DO PACANOWA!

EUROPEAN FAIRY TALE CENTRE IN PACANÓW

The European Fairytale Centre in Pacanów is a unique cultural institution with a theme of learning through play. Children, young adults, adults and even seniors will find something interesting there. It features Fairytale World, an exceptional exhibition inspired by Polish and European fairytales. The Little Theatre offers an intimate puppet stage where guests can enjoy an incredible performance that transports them into the world of fairy tales. The Soria Moria Land is an interactive exhibition inspired by the Finnish education system and Scandinavian storytelling traditions. Another attraction is the outdoor "Fairytale Academy" Educational Park, featuring a Menagerie, Rope Park, a Salt Cave, a maze named after the beloved comic book characters Tytus, Romek and A'Tomek, Professor Talent's Square, Expedition to the Land of Rainmakers, Fairy Dunes and lots of fun! Named after the Matolek Billy Goat, the Bistro u Koziołka is full of tasty treats for everyone. The European Fairytale Centre specialises in a variety of educational workshops and cultural events - the Children's Culture Festival, the Fairytale Characters' Congress and many, many more! Check it out for yourself! And remember: ALL ROADS LEAD TO PACANÓW!

ul. Kornela Makuszyńskiego 1
28-133 Pacanów, tel. +48 41 376 50 79
www.centrumbajki.pl

Ziemia Jędrzejowska

www.jedrzejow.cystersi.pl

Ziemia Jędrzejowska ma piękną i bogatą tradycję ściśle związaną z historią Polski. Przez ziemie te od dawien dawna przebiegały ważne szlaki komunikacyjne, miały tu też miejsce ważne wydarzenia historyczne. Bogata przeszłość tej ziemi to także działalność wielu wybitnych ludzi. Do najważniejszych postaci należą, m.in. Wincenty Kadłubek, Mikołaj Rej z Nagłowic, Jan Chryzostom Pasek, Stanisław Konarski.

The Jędrzejów Region has a beautiful and rich tradition that is closely connected with the history of Poland. This land has always been situated on important transport routes, and some important historical events have taken place here. The rich past of this land also includes the activity of many outstanding people. The most important of them include, among others, Wincenty Kadłubek, Mikołaj Rej of Nagłowice, Jan Chryzostom Pasek, and Stanisław Konarski.

JĘDRZEJÓW

Jędrzejów był pierwszym miejscem w Polsce, w którym osiedli cystersi, sprowadzeni przez biskupa Janika i jego brata Klemensa z rodu Gryfitów. W 1218 r. do klasztoru przybył nasz słynny kronikarz Wincenty Kadłubek. Tutaj też pracował nad „Kroniką polską” i tu zmarł w 1223 r.

Jędrzejów słynie również z **Muzeum im. Przytkowskich**. Ekspozowane są tam zegary słoneczne i mechaniczne, a kolekcja ta zaliczana jest do trzech najcenniejszych na świecie obok zbiorów z Oxfordu i Chicago.

Stąd też można rozpocząć „retro” podróż **Ciuchcią Ponidzie**, a w pobliskich **Nagłowicach** znajduje się Dworek Mikołaja Reja z Izbą Pamięci poety.

Jędrzejów was the first place in Poland where Cistercian monks settled; they were brought here by bishop Janik and his brother Klemens from the Gryfita family. In 1218, the famous Polish chronicler Wincenty Kadłubek arrived at the monastery. Here he worked on the ‘Polish Chronicle’ and died in 1223.

Jędrzejów is also famous for the **Przytkowscy Clock Museum**. The museum exhibits a collection of sundials and mechanical watches, which is regarded as one of the world's three most valuable collections alongside those from Oxford and Chicago.

It can also be the starting point for a retro trip on the **Ciuchcia Ekspres Ponidzie** train, and in the nearby village of Nagłowice there is **Mikołaj Rej's Manor-House** with a Memory Room dedicated to the poet.

DWOREK MIKOŁAJA REJA W NAGŁOWICACH

Nagłowice powszechnie kojarzone są z osobą Mikołaja Reja, ojca literatury polskiej, który od 1545 roku był tu dziedzicem wzorowo gospodarującym posiadłością. Obecnie w zbudowanym przez Kacpra Walewskiego dworku z 1798-1800 r. znajduje się izba pamięci słynnego autora słów: „A niechaj narodowie wżdy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają”. Prezentuje się tu dorobek pisarski Reja oraz obrazuje związki pisarza z Nagłowicami i znaczenie jego twórczości zarówno dla piśmiennictwa, jak i całej kultury polskiej. Jest tu wystawa reprodukcji przedstawiających życie i dorobek pisarski Reja. Bogata i różnorodna twórczość Mikołaja Reja przyniosła mu uznanie, którym jako pisarz cieszył się już za życia. Był wielokrotnym posłem na Sejm i dworzaninem królewskim. Obecnie w dworku działa również biblioteka i Punkt Informacji Turystycznej oraz pokoje gościnne. Można tutaj nie tylko zapoznać się z życiem i twórczością Mikołaja Reja, ale także bardzo dobrze wypocząć.

www.muzeum.jedrzejow.pl

MIKOŁAJ REJ'S MANOR-HOUSE IN NAGŁOWICE

Nagłowice is a village commonly associated with the poet Mikołaj Rej, called the “father of Polish literature”, who owned the mansion from 1545 onwards. Today, the manor-house built by Kacper Walewski in the years 1798-1800 contains a Memory Room of the famous author of the words: “A niechaj narodowie wżdy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają.” (“Let it be by all and sundry foreign nations be known that Poles are no geese – they have a language of their own.”) The room presents Rej's life and literary output and illustrates the writer's links with Nagłowice and the importance of his works both for Polish literature and Polish culture as a whole. It contains an exhibition of reproductions presenting Rej's life and literary output. The rich and varied literary output of Mikołaj Rej brought him the recognition that he enjoyed as a writer already during his lifetime. He was frequently a member of the Polish Sejm and a royal courtier. Today the manor-house contains also a library, a Tourist Information Point and guest rooms. Here you can not only learn much about the life and works of Mikołaj Rej, but also have a very good rest.

www.naglowice.pl

Ziemia Skarżyska

Historia Ziemi Skarżyskiej nierozdzielnie związana jest z rozwojem przemysłu. Ze względu na występujące tu bogactwa naturalne (rudę żelaza i metali kolorowych, złoża kwarcytu), na terenach tych od wieków powstawały kopalnie, huty, odlewnie, kuźnie, tworząc za czasów Stanisława Staszica Staropolski Okręg Przemysłowy.

Wyjątkowym miejscem jest **rezerwat archeologiczny Rydno**, utworzony w celu ochrony pozostałości prehistorycznych zakładów kopalnianych hematytu, funkcjonujących w zamierzchłej przeszłości. W granicach rezerwatu wykryto także olbrzymie ilości wyrobów z krzemienia czekoladowego. Część znalezisk pochodzi z epoki paleolitu, mezolitu i neolitu.

W Skarżysku od 1989 roku istnieje **Sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej** a w nim, jedyna w Polsce, wierna kopia wileńskiej Ostrej Bramy. W Skarżyskiej Ostrej Bramie znajdują się piękne witraże, ukazujące polskich świętych oraz sceny z życia Matki Bożej. W kaplicy - Matki Bożej jest ponad 2000 wotów złożonych przez wiernych w podziękowaniu za otrzymane łaski.

The history of the Skarżysko-Kamienna Region is inseparably connected with industrial development. Because of natural resources occurring in this area (such as iron and non-ferrous metal ores, quartzite deposits), mines, steelworks, foundries, forging shops were established here, forming the Old Polish Industrial Region in the times of Stanisław Staszic.

An exceptional place is the **Rydno archaeological reserve** which was established in order to protect the remains of prehistoric hematite mining plants that functioned in the distant past. In addition, large quantities of chocolate flint products were discovered within the reserve borders. Some of the items found date back to the Paleolithic, Mesolithic and Neolithic ages.

The Sanctuary of Our Lady of the Gate of Dawn in Skarżysko containing the only faithful copy of the Vilnius Gate of Dawn in Poland has existed since 1989. In the Skarżysko Gate of Dawn, there are beautiful stained-glass windows showing Polish saints and scenes from the life of Our Lady. In Our Lady's chapel, there are over 2,000 vota submitted by the faithful in gratitude for received graces.

ZALEWY - KAMIONKA I REJÓW

Zalew Kamionka znajduje się w centrum Suchedniowa. Na środku zalewu znajduje się wyspa stanowiąca rezerwat ptactwa wodnego i chronionych gatunków zwierząt. Przy zbiorniku działa OŚiR w Suchedniowie. W jego skład wchodzi plaża, wyznaczone miejsce do kąpieli, boiska sportowe, plac zabaw dla dzieci, wypożyczalnia sprzętu sportowego oraz miejsce na grilla oraz miejsca noclegowe.

Zalew Rejów w Skarżysku-Kamiennej, położony jest wśród sosnowych lasów. To popularne miejsce rekreacji, otoczone alejkami spacerowymi i miejscami odpoczynku. Po zachodniej stronie zbiornika działa Ośrodek Wypoczynku i Rekreacji Rejów, który dysponuje plażą, miejscem wodnych zabaw dla dzieci, wieżą do skoków oraz sprzętem pływającym. W bezpośrednim sąsiedztwie ośrodka znajduje się Muzeum im. Orła Białego.

RESERVOIRS IN KAMIONKA AND REJÓW

The Kamionka Reservoir is located in the centre of Suchedniów. In the middle of the reservoir, there is an island constituting a reserve of waterfowl and protected animal species. Near the reservoir, the Sport and Recreation Centre in Suchedniów is open. It consists of a beach, a designated bathing area, sports fields, a playground for children, a sports equipment rental point, and a barbecue spot and accommodation places.

The Rejów Reservoir in Skarżysko-Kamienna is situated among pine forests. It is a popular recreation place surrounded with walking alleys and places to rest. On the western side of the reservoir, there are the premises of the "Rejów" Rest and Recreation Centre, which has a beach, an area of water games for children, a diving tower and water equipment at its disposal. In the immediate vicinity of the reservoir, there is the White Eagle Museum. On the other side of the reservoir, there is the second protected beach along with a playground.

MUZEUM IM. ORŁA BIAŁEGO W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

Odwiedzając Góry Świętokrzyskie warto, zaplanować wizytę w Muzeum im. Orła Białego. Ekspozycja plenerowa uzbrojenia ciężkiego z okresu zimnej wojny składa się z czołgów, samolotów, transporterów opancerzonych, artylerii lufowej i raketowej. Unikatem jest kuter torpedowy ORP *Odważny*, który do 1986 roku pływał po Morzu Bałtyckim pod banderą polskiej Marynarki Wojennej. Udostępnione jest dla turystów wnętrze samolotu transportowego Il-14. Można wejść, zasiąść za sterami i wyobrazić sobie skomplikowaną pracę pilotów.

WHITE EAGLE MUSEUM IN SKARŻYSKO-KAMIENNA

When staying in the Świętokrzyskie Mountains, it is worth planning a visit to the White Eagle Museum. The open-air exhibition of heavy armament from the Cold War period consists of tanks, aircraft, armoured personnel carriers, tube artillery and rocket artillery. A unique item is the ORP *Odwężny* - the only preserved cutter armed with torpedoes, which served on the Baltic Sea under the banner of the Polish Navy until 1986. The interior of an Il-14 transport aircraft has been made available to tourists. You can enter, take a seat at the controls and imagine the complicated work of pilots.

MAUZOLEUM MARTYROLOGII WSI POLSKICH W MICHNIOWIE

Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie to miejsce szczególne na mapie województwa świętokrzyskiego. W lipcu 1943 roku Niemcy dwukrotnie napadli na wieś Michniów na terenie dzisiejszej gminy Suchedniów. Zamordowali wówczas 204 osoby. Pamięć o ofiarach tamtych tragicznych wydarzeń przetrwała i w miejscu pochówku mieszkańców Michniowa powstał unikatowy w swojej architektonicznej formie kommemoratywny kompleks. Jego elementami są: mogiła, pomnik Pieta Michniowska autorstwa Wacława Staweckiego, mur i krzyże pamięci oraz budynek Mauzoleum zaprojektowany przez architekta Mirosława Nizio. We wnętrzu Mauzoleum poznamy historię polskiej wsi podczas II wojny światowej opowiedzianą z wykorzystaniem nowoczesnych form narracji muzealnych.

www.muzeum.skarzysko.pl

MAUSOLEUM OF THE MARTYRDOM OF POLISH VILLAGES IN MICHNIOŃ

The Mausoleum of the Martyrdom of Polish Villages in Michniów is a special place on the map of Świętokrzyskie Voivodeship. In July 1943, the Nazi occupiers attacked the village of Michniów in today's Suchedniów Commune on two separate days, killing a total of 204 people. The memory of the victims of those tragic events has survived. A commemorative complex with a unique architectural form has been created around the burial site of the residents of Michniów. Apart from their grave, the complex consists of a Pietà by Wacław Stawecki, a commemorative wall and crosses and the building of the Mausoleum designed by the architect Mirosław Nizio. Inside the Mausoleum, visitors will learn the history of Polish countryside during World War II, told using modern forms of museum narratives.

www.mwk.com.pl

Ziemia Starachowicka

Kojące się z obszarem przemysłowym okolice Starachowic poszczycić się mogą niezwykłymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi, które doskonale uzupełniają zachowane do dziś liczne zabytki przemysłowe, skupione wokół Świętokrzyskiego Szlaku Zabytków Techniki. Przyroda, zarówno ożywiona, jak i nieożywiona, wszechobecna jest na terenie całej ziemi starachowickiej. Ponadto liczne zbiorniki wodne latem zachęcają do plażowania i aktywnego wypoczynku. Wypożyczalnie sprzętu wodnego, place zabaw i piaszczyste plaże to tylko część atrakcji czekających na turystów przybywających nad zalewy w Brodach, Wąchocku czy Starachowicach.

The area around Starachowice boasts unique natural and cultural sights, perfectly complemented by numerous monuments along the Świętokrzyskie Route of Industrial Monuments. Nature, both animate and inanimate, is omnipresent in the entire area of the Starachowice Land. In the summer, beachgoers and fans of active relaxation can choose between many lakes. Water equipment rental facilities, playgrounds and sandy beaches are just a few of the attractions waiting for tourists who come to the reservoirs in Brody, Wąchock, and Starachowice.

STARACHOWICE

Starachowice to miasto z przemysłowymi tradycjami, które stawia na rozwój turystyki.

Latem amatorom słonecznych kąpiei polecamy zrewitalizowany Zalew Lubianka, który szybko zyskał przydomek świętokrzyskiej perełki aktywnego wypoczynku. Port im. Władysława Wągniera to oaza rodzinnego relaksu, centrum sportów wodnych dla oczekujących mocnych wrażeń oraz miejsce, które zadowolili miłośników „dwóch kótek”.

Starachowice is a city with industrial traditions, which focuses on the development of tourism.

In the summer, we recommend the revitalised Lubianka Reservoir, which has quickly earned the title of a local pearl of active leisure. Named after the accomplished sailor Władysław Wagner, the reservoir is an oasis of family relaxation, a centre of water sports for those who love that adrenaline rush, and a place that will satisfy cyclists, too.

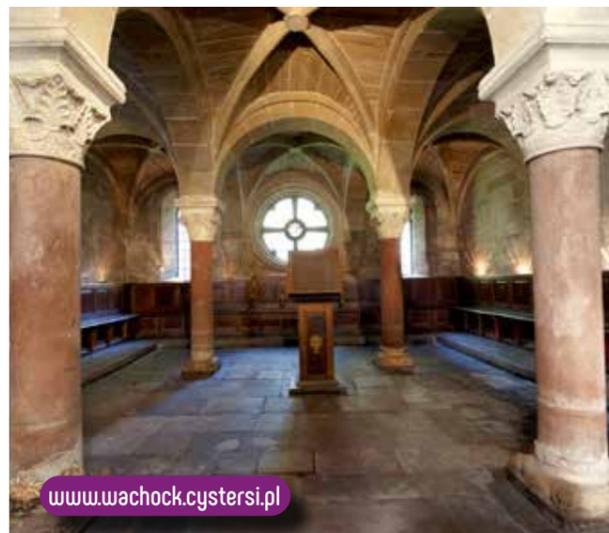

OPACTWO CYSTERSKIE W WĄCHOCKU

Wąchock - miasteczko koło Starachowic, słynie nie tylko z dowcipów, ale przede wszystkim z opactwa cystersów sprowadzonych tu w 1179 r. z burgundzkiego opactwa Morimond. Dziś można tu podziwiać późnoromański kościół klasztorny, zbudowany na planie krzyża tacińskiego z dwubarwnych ciosów kamiennych. W kruchcie znajduje się krypta grobowa majora Jana Piwnika „Ponurego” - legendarnego dowódcy Świętokrzyskich Zgrupowań AK. Zespół Opactwa Cystersów w Wąchocku jest jednym z najważniejszych obiektów europejskich szlaków kulturowych: Szlaku Cysterskiego i Romańskiego.

CISTERCIAN ABBEY IN WĄCHOCK

Wąchock, a small town near Starachowice, is famous not only for jokes, but mainly for the abbey of Cistercian monks who were brought here from the Morimond abbey in Burgundy in 1179. A late-Romanesque church built on the Latin cross pattern of two-coloured stone blocks has survived till today. The legendary commander of the Świętokrzyskie Home Army Groups, Major Jan Piwnik alias Ponury, is buried in the crypt located in the monastery cloisters. The Cistercian Abbey Complex in Wąchock is one of the major sites of two European cultural trails: the Cistercian Trail and the Romanesque Trail.

www.wachock.cystersi.pl

MUZEUM PRZYRODY I TECHNIKI W STARACHOWICACH

Jeżeli kochasz industrialne klimaty, interesuje Cię historia motoryzacji lub kolei wąskotorowej, a wiekowe maszyny sprawiają, że czujesz w sobie moc odkrywcy – TO miejsce jest dla Ciebie!

Pohutniczy kompleks wielkopiecowy z XIX wieku, to jedyny zachowany w Europie kompletny ciąg technologiczny pozwalający na prześledzenie procesu produkcji oraz ciężaru pracy ówczesnych robotników. To budzące zachwyt dzieła myśli inżynierskiej, jak jedna z największych na kontynencie maszyn parowych, wielki piec, wieża ciśnieniowa, estakada kolejowa i wiele innych obiektów, które można zobaczyć tylko TUTAJ! Na fanów starych samochodów czeka zaś największa w kraju kolekcja ciężarówek marki STAR, produkowanych w Starachowicach w latach 1948-2007.

Tych, którzy wolą przyrodę zapraszamy na wyprawę przez miliony lat, do okresów triasu i jury. Dzisiejszy region świętokrzyski zadeptywały wówczas imponujące zwierzęta, których ślady odkryto niedaleko Starachowic. Oryginalne tropy oraz wierne rekonstrukcje ich właścicieli można podziwiać w budynku dawnej kotłowni.

Od 1968 roku starachowicki wielki piec nie wytapia już surowki żelaza, dzisiaj wytapiamy w nim kulturę! Organizujemy ponad 40 różnorodnych wydarzeń muzealnych w ciągu roku (wystawy, festyny, koncerty, festiwale, konferencje, warsztaty), spośród których każdy znajdzie coś dla siebie!

Konieczne trzeba zobaczyć:

- Noc Muzeów (17 maja)
- Festiwal Nauki (30 maja)
- Żelazne Korzenie (6 czerwca)
- Festiwal Blues Pod Piecem (30 sierpnia)
- Festyn Historyczny „Od Prastawian do Polaków” (11 września)

THE NATURE AND TECHNOLOGY MUSEUM IN STARACHOWICE

If you're into post-industrial spaces, the history of automotive innovations or of the narrow-gauge railway, and if age-old machines make you feel like an explorer, then THIS is the place for you!

This 19th century blast furnace complex has Europe's only preserved complete technological chain, allowing you to follow the production process and comprehend the burden of labour of the workers of that time. The exhibits are all awe-inspiring works of engineering, such as one of the largest steam machines on the continent, a blast furnace, a water tower, a railway flyover, and many other things you won't see anywhere else! Fans of old cars can feast their eyes on the largest collection of STAR lorries in the country, produced in Starachowice in the years 1948-2007.

We invite all those who would rather explore nature on an expedition going back millions of years, to the Triassic and Jurassic periods. What is now the Świętokrzyskie region was once trampled by impressive beasts, as evidenced by footprints discovered near Starachowice. Original tracks and faithful reconstructions of their owners can be admired in the building of the former boiler room.

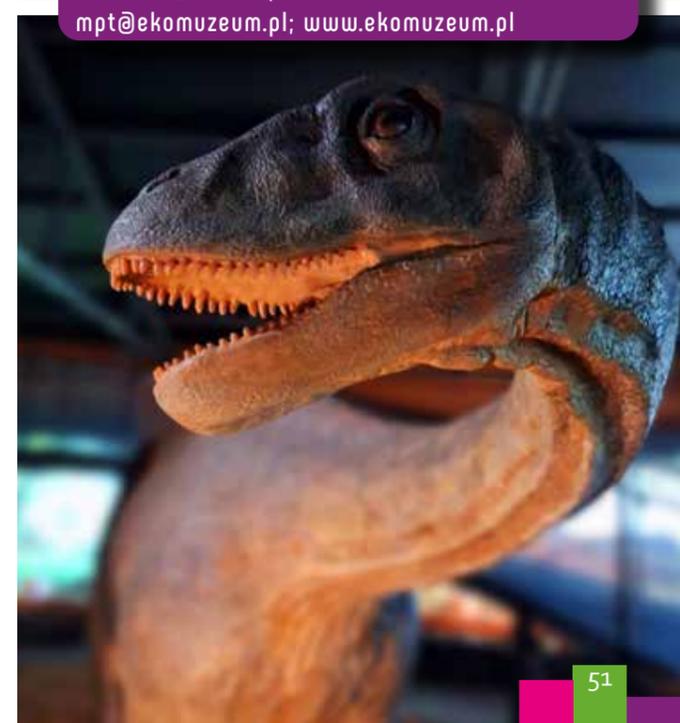
Since 1968, Starachowice's blast furnace has no longer been used to melt pig iron. Instead, today we are melting culture in it! How so? By organising over 40 museum events throughout the year (exhibitions, festivals, concerts, conferences, etc.). Everyone is bound to find something they like among them.

Here is a list of events to put on your must-see list:

- The Night of Museums (17 May)
- Festival of Science (30 May)
- "Iron Roots" (6 June)
- Blues at the Furnace Festival (30 August)
- "From the Early Slavs to the Poles" Historical Festival (11 September)

ul. Wielkopiecowca 1, 27-200 Starachowice
(wejście główne od / main entrance from ul. Piłsudskiego 95)
tel.+48 41 275 40 83, +48 783 730 094
mpt@ekomuzeum.pl; www.ekomuzeum.pl

Ziemia Konecka

Ziemia konecka to kraina niewysokich wzgórz, których nieocenionym walorem są rozległe obszary leśne. Do największych i najbardziej znanych miejscowości turystycznych Konecczyzny należy **Sielpia** ze zbiornikiem wodnym i bogatą infrastrukturą wypoczynkowo – rekreacyjną, przyciągająca każdego lata rzesze wczasowiczów z całej Polski.

Taking its name from the town of Końskie, the Konecka Land is a picturesque area with low hills, covered with vast and valuable forest complexes. One of the largest and most famous tourist destinations in the region is the village of **Sielpia Wielka**, with its reservoir and extensive leisure and recreation infrastructure attracting crowds of holidaymakers from all over Poland every summer.

KOŃSKIE

Końskie, znane już od XI wieku, związane były z rodem Odrowążów, a od XVIII wieku - Małachowskich. W mieście zachowało się jedno z ciekawszych zespołów parkowych w Polsce z tak zwaną „małą architekturą” ogrodową. Można tu zobaczyć Orangerię Egipską, Świątynię Grecką, Domek Wnuczątów, altanę, glorię i ogrodzenia z basztami. W parku rosną liczne okazy drzew pomnikowych, wśród których zlokalizowany jest zespół pałacowy, składający się z dwóch półkolistych skrzydeł. W centrum warto zwiedzić późnogotycki kościół św. Mikołaja z przełomu XV i XVI wieku, z późnoromańskim portalem od strony południowej oraz zegarem słonecznym z 1621 roku.

Founded as early as the 11th century, the town was subsequently owned by the Odrowąż family and from the 17th century by the Małachowski family. One of Poland's most interesting parklands is well-preserved here with so-called small garden architecture. Surrounded by a wall with towers, the park contains the Egyptian Orangery, the Greek Temple, the neo-Gothic Grandchildren's House, a bower, a gloriety, as well as many listed trees, among which a palace complex with two semi-circular wings is located. In the town centre, it is worth seeing the late-Gothic collegiate church of St Nicholas, which is decorated with a late-Romanesque portal from the south and a sundial from 1621.

ZABYTKOWY ZAKŁAD HUTNICZY W MALEŃCU

W Małenicy, położonym 24 km na zachód od Końskich, nad rzeką Czarną, zlokalizowany jest zabytkowy zespół walcowni i gwoździarni, posiadający już ponad 200-letnią historię. Latem 1787 roku odwiedził go sam król Stanisław August Poniatowski. Dziś warto tu zobaczyć między innymi hale walcowni, gwoździarnię i szpadlarnię z 1839 roku oraz unikalne maszyny i koła wodne. Wprawiane są one w ruch, o określonych godzinach, w sezonie turystycznym.

www.maleniec.pl

OLD METALLURGICAL PLANT IN MALENIEC

In Maleniec, a village situated 24 km west of Końskie on the Czarna river, an over 200-year-old historic complex comprising a rolling mill and a nail making workshop is located. In the summer of 1787, it was visited by King Stanisław August Poniatowski. Today rolling mill, nail press and spade manufacturing workshops from 1839, as well as unique machines and water wheels are worth seeing here. They are set in motion at specific times during the tourist season.

Ziemia Włoszczańska

To najbardziej wysunięty na zachód obszar Regionu Świętokrzyskiego z charakterystycznymi meandrami rzek Pilicy, Czarnej Włoszczowskiej i Białej Nidy. Z krajobrazem ziemi włoszczańskiej nierozwalnie związane są urokliwe obiekty sakralne, uchodzące w skład **Szlaku Architektury Drewnianej**. To także ziemia związana z postacią hetmana Stefana Czarnieckiego.

This is the westernmost area of the Świętokrzyskie region, with characteristic meanders of the rivers Pilica, Czarna Włoszczowska and Biała Nida. The landscape is interspersed with picturesque churches, which are part of the **Wooden Architecture Route**. This also the home of Stefan Czarniecki, a 17th century nobleman, general and military commander

CZARNCZA

Czarncza to mała miejscowość niedaleko Włoszczowy, w której urodził się i został pochowany słynny hetman Stefan Czarniecki, uważany za polskiego bohatera narodowego. Jego ciało spoczywa w krypcie kościoła pw. Najświętszej Maryji Panny i św. Floriana, w sarkofagu z czerwonego piaskowca. W dobudowanej do kościoła w XIX w. kaplicy znajdują się liczne pamiątki po hetmanie, m.in. obraz z ołtarza polowego, a także obrazy przedstawiające jego wizerunek, w tym razem z ukochanym koniem. Stefan Czarniecki jest patronem szkoły podstawowej w Czarnczy. W jej siedzibie znajduje się Centrum Edukacji i Kultury im. Stefana Czarnieckiego a przed budynkiem stoi jego pomnik.

Czarncza is a small village near Włoszczowa, where famous hetman Stefan Czarniecki, considered to be one of the greatest Polish national heroes, was born and buried. His body rests in the crypt of the Assumption of the Blessed Virgin Mary and St. Florian church, in a sarcophagus made of red sandstone. In a chapel, added to the church in the 19th century, there are numerous reminders of the hetman, including a painting from a field altar, as well as paintings depicting Czarniecki with his beloved horse. Stefan Czarniecki is the patron of a primary school in Czarncza. In the school building there is a hall of memory dedicated to the hetman, and in front of it there is a monument of the hetman.

Ziemia Kazimierska

Skrywa niezwykle pod względem archeologicznym tereny, gdyż osadnictwo na tym obszarze sięga czasów prehistorycznych. W Stradowie można zobaczyć wczesnośredniowieczne grodzisko – jedno z największych w Polsce. Oprócz unikatowych wykopaliisk archeologicznych odnaleźć tu można prawdziwe pereły historyczne i turystyczne.

As this area has been settled since prehistoric times, it has some truly unusual sites in terms of archaeology. Stradów boasts an early medieval hill fort, one of the largest in Poland. In addition to unique archaeological excavations, there are also some real historical and tourist gems here.

KAZIMIERZA WIELKA MIASTO Z HISTORIĄ, WODA Z MOCĄ

SZLAK ARCHITEKTURY DREWNIANEJ

Z krajobrazem Ziemi Kazimierskiej związane są urokliwe kościółki, będące na Szlaku Architektury Drewnianej. Warto zobaczyć kościół pw. Wszystkich Świętych w Cudzynowicach ufundowany w 1757 r. z gotyckim krzyżem i rokokowymi ołtarzami oraz chrzcielnicą. Drewniane, barokowe elementy wyposażenia można podziwiać odwiedzając kościół pw. Św. Bartłomieja Apostoła w Stradowie wybudowany w 1657r, kościół pw. św. Małgorzaty w Gorzkowie, o którym pierwsze wzmianki pochodzą z początku XIV w. oraz kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Topoli.

THE WOODEN ARCHITECTURE ROUTE

The landscape of Kazimierz Land is dotted with charming wooden churches, part of the Wooden Architecture Trail. Notable examples include the Church of All Saints in Cudzynowice, founded in 1757, featuring a Gothic crucifix, Rococo altars and a baptismal font, the Church of St. Bartholomew the Apostle in Stradów, built in 1657, showcasing Baroque wooden furnishings, the Church of St. Margaret in Gorzków, first mentioned in records from the early 14th century, and the Church of the Assumption of the Blessed Virgin Mary in Topola.

BEJSCE

Zachowały się tu niezwykle cenne zabytki. Wśród nich gotycki kościół Św. Mikołaja z arcydziełem polskiego manierizmu – kaplicą Firlejów pw. Matki Boskiej, ufundowaną w latach 1594-1600 przez wojewodę krakowskiego Mikołaja Firleja. W jej wnętrzu, znajduje się niezwykle nagrobek Mikołaja Firleja i jego żony Elżbiety z Ligęzów. W XIX wieku w kaplicy Firlejów złożona została metalowa urna z sercem Marcina Badeniego, ówczesnego właściciela Bejsce, dla którego w 1802 roku naprzeciwko kościoła wzniesiono klasycystyczny pałac. Budowla swoim wyglądem zbliżona jest do warszawskiego Belwederu, stąd jej potoczna nazwa Mały Belweder.

A number of extremely valuable historic sites have survived in this village. One of them is the Gothic church of St. Nicholas containing a masterpiece of Polish mannerism – the Firlej family chapel of Our Lady, which was founded by the Kraków voivode Mikołaj Firlej in the years 1594-1600. Inside the chapel, there is the unusual tombstone of Mikołaj Firlej and his wife Elżbieta from the Ligęza family. In the 19th century, a metal urn with the heart of Marcin Badeni, the then owner of Bejsce, was placed in the Firlej family chapel. In 1802, a Classicist palace was erected for Badeni in front of the church.

Kazimierza Wielka to miejsce, które zachwyca zarówno miłośników wypoczynku, jak i aktywnego spędzania czasu. Idealne zarówno dla rodzin z dziećmi, jak i osób szukających aktywnego lub zdrowotnego wypoczynku. Odwiedzając Ziemię Kazimierską, można nie tylko zadbać o swoje zdrowie, ale również spędzić czas na łonie natury, poznając uroki Kazimierzy Wielkiej i jej okolic.

Kazimierskie Baseny Mineralne to nowoczesny kompleks rekreacyjno-zdrowotny, położony w Kazimierzy Wielkiej. Miejsce to słynie z wyjątkowych właściwości wód mineralnych, które pomagają w leczeniu schorzeń układu ruchu oraz chorób skóry. Baseny oferują wiele atrakcji zarówno dla dorosłych, jak i dzieci, w tym strefę rekreacyjną z basenem sportowym, zjeżdżalnią oraz saunarium. To doskonałe miejsce na relaks, niezależnie od pory roku.

Dla miłośników aktywnego wypoczynku gmina Kazimierza Wielka przygotowała sieć malowniczych ścieżek rowerowych o długości prawie 38 km. Trasy o różnych poziomach trudności prowadzą przez urokliwe zakątki gminy oraz tereny leśne, oferując niezapomniane widoki. To idealna propozycja zarówno dla zapalonych rowerzystów, jak i rodzin z dziećmi. Gmina Kazimierza Wielka to miejsce, gdzie natura i aktywność łączą się z relaksem, tworząc niezapomniane wspomnienia.

KAZIMIERZA WIELKA A TOWN WITH HISTORY, WATER WITH POWER

Kazimierza Wielka is a perfect destination for relaxation and active recreation. Ideal for families, wellness seekers and nature lovers, it offers opportunities for health tourism and outdoor adventures. Visiting the region will help you boost your health while enjoying beautiful nature, getting to know the charms of Kazimierza Wielka and its surroundings.

The Kazimierza Mineral Pools are a modern recreation and wellness centre in this town, famous for its unique mineral waters that aid in treating various ailments of the body and skin. The pools offer many attractions for both adults and children, including a recreation area with a sports pool, slides and sauna. It is a great place to relax, whatever the season.

For lovers of active recreation, the municipality of Kazimierza Wielka has prepared a network of picturesque bicycle paths spanning nearly 38 km. These trails, with varying levels of difficulty, lead through charming corners of the region and forested areas, offering unforgettable views. This is an ideal option for both avid cyclists and families with children. The Kazimierza Wielka municipality is a place where nature and activity blend with relaxation, creating unforgettable memories.

KAZIMIERSKIE BASENY MINERALNE
ul. Kościuszki 13
28-500 Kazimierza Wielka
tel. 41 352 10 20 wew. 113
www.kazimierzakos.pl

URZĄD MIASTA I GMINY W KAZIMIERZY WIELKIEJ
ul. T. Kościuszki 12
28-500 Kazimierza Wielka
tel. 41 352 19 37
www.kazimierzawielka.pl

Lotnisko Warszawa-Radom
im. Bohaterów Radomskiego Czerwca 1976
ul. Prof. Tadeusza Sołtyka 1, 26-600 Radom
tel. +48 48 378 71 71
www.lotnikowarszawa-radom.pl

WARSZAWA-RADOM TO NAJNOWOCZĘSNIJSZE LOTNISKO W POLSCE

2024 rok był pierwszym pełnym rokiem funkcjonowania Lotniska Warszawa-Radom po jego ponownym otwarciu w kwietniu 2023 r. W ubiegłym roku port lotniczy obsłużył w tym czasie 112 610 pasażerów, czyli więcej o ponad 9% w porównaniu do wyniku na koniec 2023 roku, kiedy to z usług lotniska skorzystało 103 418 podróżnych. Dotychczas Lotnisko współpracowało z biurami podróży takimi jak Itaka, Nekera, TUI, Greckie Podróże, Rego-Bis, Coral Travel i Anex Tour, realizując wycieczki między innymi do Turcji, Grecji, Albanii, Czarnogóry czy na Cypr.

Lotnisko Warszawa-Radom stale rozszerza swoją ofertę z myślą o komforcie podróżnych. W samym Terminalu znajdują się sklepy, lokale gastronomiczne, place zabaw, pokój opieki nad dzieckiem oraz lokale usługowe. Położenie zaledwie 5 km od centrum Radomia zapewnia szybki i komfortowy dojazd na lotnisko komunikacją miejską i samochodem. Dla pasażerów odlatujących z Lotniska Warszawa-Radom dostępne są miejsca na parkingach zlokalizowanych bezpośrednio przed Terminalem, zarówno dla postojów godzinowych jak i długoterminowych. Dla osób odwożących oraz odbierających pasażerów z lotniska przygotowano darmowy (do 10 minut) postój w strefie Kiss&Fly. Z myślą o komforcie i bezpieczeństwie wszystkich podróżnych, lotnisko zostało również dostosowane do osób z niepełnosprawnościami oraz z ograniczoną sprawnością ruchową.

WARSAW-RADOM: THE MOST MODERN AIRPORT IN POLAND

The year 2024 marked the first full year of operation for Warsaw-Radom Airport after its reopening in April 2023. Last year, the airport served 112,610 passengers, an increase of over 9% compared to the end of 2023, when 103,418 travellers used the airport. The airport is already working closely with travel agencies such as Itaka, Nekera, TUI, Greckie Podróże, Rego-Bis, Coral Travel and Anex Tour, offering trips to Turkey, Greece, Albania, Montenegro and Cyprus.

Warsaw-Radom Airport is continuously expanding its services with passenger comfort in mind. Inside the Terminal, travellers will find shops, restaurants, playgrounds, a baby care room and service premises. Located just 5 km from the centre of Radom, the airport offers easy access by public transport or car. Parking spaces are available directly in front of the Terminal, for both short-term and long-term stays. For those dropping off or picking up passengers, a free 10-minute stop is available in the Kiss & Fly zone. For comfort and safety, the airport is also fully accessible for people with disabilities and those with reduced mobility.

Lotnisko Warszawa-Radom
im. Bohaterów Radomskiego Czerwca 1976
ul. Prof. Tadeusza Sołtyka 1, 26-600 Radom
tel. +48 532 299 943, recepcja@flyport.pl
www.flyport.pl

FLYPORT – DAJ SIĘ UNIEŚĆ

Zapraszamy do interaktywnego centrum edukacyjno-rozrywkowego w strefie ogólnodostępnej Terminala Lotniska Warszawa-Radom. Odkrycie razem z nami tajemnice latania i wzlecicie ponad chmury. Opowiemy Wam tutaj o historii lotnictwa, pokażemy jak działa lotnisko, a następnie wyślemy w przestrzeń kosmiczną! We Flyporcie na odwiedzających czeka ponad 50 atrakcji – to doskonała rozrywka dla całej rodziny.

Multimedialna wystawa podzielona jest na cztery obszary tematyczne:

1. Od marzeń do chmur – poczujesz magię pierwszych lotów.
2. Lotnisko – instrukcja obsługi – zajrzysz za kulisy prawdziwego lotniska.
3. Ziemia, kosmos i my – wyruszysz w galaktyczne misje.
4. Strefa zabaw – to frajda i zabawa dla wszystkich dzieci!

Sprawdź się jako pilot na symulatorze lotu, poznasz tajniki działania radaru lotniczego, wejdziesz na profesjonalny żyroskop lotniczy, ucielnisz się w kontrolera bagażu i wykonasz misję na Księżycu – a to tylko część atrakcji! Wizyta we Flyporcie jest świetną opcją zarówno dla indywidualnych odwiedzających, jak i dla grup, np. szkół podstawowych czy branżowych. Serdecznie zapraszamy także pasażerów Lotniska Warszawa-Radom, którzy oczekują na swój lot bądź przylatują.

Wybierzcie się z nami w fascynującą podróż, która pozwoli Wam odkryć magię latania! Dajcie się porwać w przestworze!

FLYPORT – AN UPLIFTING EXPERIENCE

Check out this interactive educational and entertainment centre in the public area of the Warsaw-Radom Airport Terminal. Discover the secrets of flying with us and soar above the clouds! Learn about the history of aviation, see how an airport operates and then launch into space! Flyport offers more than 50 attractions to delight visitors – perfect fun for the whole family.

The multimedia exhibition is divided into four thematic areas:

1. From Dreams to the Clouds – experience the magic of the first flights.
2. Airport – User Manual – take a behind-the-scenes look at a real airport.
3. Earth, Space and Us – embark on galactic missions.
4. Play Zone – fun and games for all children!

Test your skills as a pilot in a flight simulator, explore how air traffic radar works, step into a professional aviation gyroscope, become a baggage controller and even complete a mission on the Moon – and that's just part of the experience!

A visit to Flyport is a great option for individual visitors and groups, such as elementary schools or vocational schools. We also warmly welcome passengers of Warsaw-Radom Airport, whether waiting for their flights or arriving at the Terminal.

Join us on a fascinating journey and discover the magic of flight! Let yourself be carried away into the skies!

PODRÓŻUJ Z POLREGIO S.A.

Świętokrzyski Zakład POLREGIO w Kielcach realizuje kolejowe przewozy pasażerskie w oparciu o dziesięcioletnią umowę zawartą z Marszałkiem Województwa Świętokrzyskiego i Śląskiego. Każdego dnia obsługujemy przejazdy ponad 100 pociągów i zatrzymujemy się na 170 stacjach i przystankach osobowych. Uruchamiane przez nasz Zakład pociągi kursują na odcinkach:

Kielce Główny – Skarżysko – Kamienna – Starachowice – Ostrowiec Świętokrzyski – Sandomierz,

Kielce Główny – Włoszczowa Północ – Częstochowa,

Kielce Główny – Włoszczowa Północ – Łódź Fabryczna,

Skarżysko-Kamienna – Opoczno – Tomaszów Mazowiecki – Łódź Kaliska,

Kielce Główny – Radom Główny,

Kielce Główny – Busko Zdrój,

Kielce Główny – Sędziszów – Kraków Główny/ Katowice,

Podróżnicy mogą korzystać z lokalnych ofert promocyjnych takich jak:

Bilet Świętokrzyski (na terenie województwa świętokrzyskiego),

Tani Bilet (na odcinku Kielce – Częstochowa),

Połączenie w Dobrej Cenie (w relacjach Kielce – Kraków, Ostrowiec Świętokrzyski – Kraków), (Skarżysko-Kamienna – Końskie – Opoczno – Tomaszów Mazowiecki), (Kielce – Łódź przez Włoszczowę Płn.), (Włoszczowa – Łódź przez Opoczno Płd.),

Bilet dobrych relacji (na odcinku Kielce Główny – Skarżysko-Kamienna – Radom Główny/Opoczno).

„Bilet Świętokrzyski” można nabyć na przejazdy w pociągach kategorii REGIO uruchamianych przez POLREGIO w dowolnych relacjach na obszarze województwa świętokrzyskiego, ograniczonych stacjami: Sandomierz, Skarżysko-Kamienna, Lipowe Pole, Żeliszawice, Klimontów, Busko-Zdrój, oraz na odc. Ruda Białaczowska – Opoczno.

Dla ofert „Bilet Świętokrzyski”, „Tani Bilet” wydawane są bilety w ramach taryfy normalnej oraz z ulgami ustawowymi i osób posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny: bilety jednorazowe, odcinkowe miesięczne imienne.

Ofertujemy dogodnie możliwości zakupu biletów:

- w kasach biletowych,
- w automatach biletowych,
- u obsługi pociągu,
- na stronach polregio.pl i e-podróżnik.pl,
- za pośrednictwem aplikacji mobilnej mPOLREGIO oraz aplikacji mobilnej SkyCash.

Systematycznie modernizujemy nasz tabor i planujemy realizację kolejnych etapów postępowania przetargowego na zakup nowych pojazdów. We współpracy z Urzędem Marszałkowskim zwiększamy częstotliwość połączeń na wybranych trasach. Można zaobserwować wiele pozytywnych zmian, takich jak nowoczesne klimatyzowane pociągi zakupione przez władze województwa, a także rozszerzenie oferty przewozowej i uruchamianie nowych połączeń np. w relacji **Kielce Główny – Radom Główny**, czy **Kielce Główny – Włoszczowa Północ – Łódź Fabryczna**.

Dla wygody naszych Podróżnych uruchomiliśmy bezpłatną, nowoczesną aplikację POLREGIO na smartfony do instalacji w systemie operacyjnym Android i iOS, umożliwiającą zakup biletów online.

Aplikacja oraz serwis tworzą razem wygodny, internetowy system sprzedaży biletów – www.bilety.polregio.pl

Podróż pociągiem w celach turystycznych po województwie świętokrzyskim najlepiej połączyć z podróżą rowerem za rozsądną cenę. POLREGIO jest przyjazne stowarzyszeniom rowerowym, ułatwiając przewóz do turystycznych miejsc zgrupowania, skąd uczestnicy wyruszają w trasy rowerowe. Dobrym przykładem są organizowane już wcześniej rajdy „Kieleckiej Masy Krytycznej” po terenie Poniądzie wokół Buska Zdroju.

TRAVEL WITH POLREGIO S.A.

The local POLREGIO branch in Kielce operates rail passenger services based on ten-year contracts concluded with the authorities of the Świętokrzyskie and Śląskie Voivodships. Every day we are responsible for the circulation of about 100 trains, which stop at over 170 stations and railway stops in the Świętokrzyskie Voivodeship. The trains serve the following connections:

Kielce Główny – Skarżysko – Kamienna – Starachowice – Ostrowiec Świętokrzyski – Sandomierz,

Kielce Główny – Włoszczowa Północ – Częstochowa,

Kielce Główny – Włoszczowa Północ – Łódź Fabryczna,

Skarżysko-Kamienna – Opoczno – Tomaszów Mazowiecki – Łódź Kaliska,

Kielce Główny – Radom Główny,

Kielce Główny – Busko Zdrój,

Kielce Główny – Sędziszów – Kraków Główny/ Katowice,

Travellers can take advantage of local promotional offers such as:

Bilet Świętokrzyski (“Świętokrzyski Ticket”, within the Świętokrzyskie Voivodeship),

Połączenie w Dobrej Cenie (“Good Price Connection”, Kielce – Kraków, Ostrowiec Świętokrzyski – Kraków), (Skarżysko-Kamienna – Końskie – Opoczno – Tomaszów Mazowiecki), (Kielce – Łódź przez Włoszczowę Płn.), (Włoszczowa – Łódź przez Opoczno Płd.),

Bilet Dobrych Relacji (“Good Relations Ticket”, Kielce Główny – Skarżysko-Kamienna – Radom Główny/Opoczno).

The “Świętokrzyski Ticket” can be purchased on journeys in the REGIO category, run by POLREGIO, on any connection in the Świętokrzyskie Voivodeship, within an area bordered by the stations Sandomierz, Skarżysko-Kamienna, Lipowe Pole, Żeliszawice, Klimontów, and Busko-Zdrój and Ruda Białaczowska – Opoczno.

For the fares called “Świętokrzyski Ticket” and “Cheap Ticket”, tickets are issued at the regular price and with the so-called statutory discounts and holders of a valid Large Family Card, both for a single journey and monthly passes.

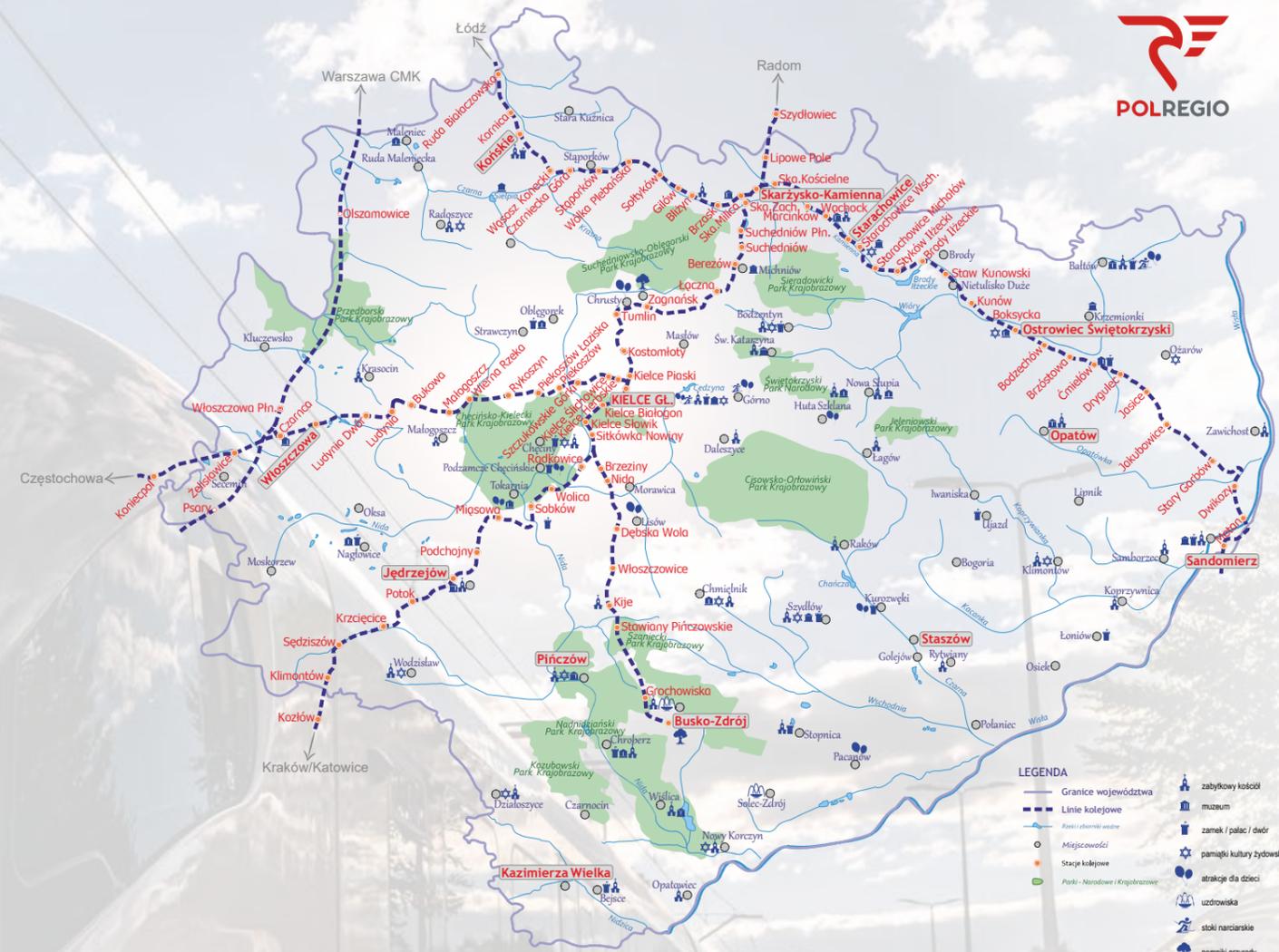
For your convenience, tickets can be purchased:

- at ticket counters,
- from ticket machines,
- from train personnel,
- online at polregio.pl and e-podróżnik.pl,
- via the mPOLREGIO and the SkyCash mobile apps.

We are systematically upgrading our trains and consistently implementing purchases of new vehicles. In cooperation with the Marshal's Office, we are also increasing the frequency of connections on selected routes. You can notice many positive changes, such as modern air-conditioned trains purchased by the voivodeship authorities, as well as the extension of the transport offer and the launch of new connections, e.g. **Kielce Główny – Radom Główny** or **Kielce Główny – Włoszczowa Północ – Łódź Fabryczna**.

For the convenience of our customers, we have launched a free, state-of-the-art POLREGIO app for Android and iOS smartphones to purchase tickets online. Together, the app and the service create a convenient web-based ticket sales system – www.bilety.polregio.pl

For visitors, travel by train in the Świętokrzyskie Voivodeship is best combined with bicycle travel at a reasonable price. POLREGIO is bike-friendly! It facilitates transport to tourist places where participants of bike events set off on their rides. A good example would be the organised “Kielce Critical Mass” rallies in the Poniądzie region around Busko Zdrój.

POLREGIO S.A. Świętokrzyski Zakład w Kielcach / ul. Henryka Sienkiewicza 78, 25-501 Kielce tel. +48 782 555 700; www.polregio.pl

str. 10 page 10

MANUFATURA SŁODYCZY „MAGIA KARMELU”
SWEET FACTORY „MAGIA KARMELU”

str. 14 page 14

MUZEUM MINERAŁÓW I SKAMieniaŁOŚCI
MUSEUM OF MINERALS AND FOSSILS

str. 15 page 15

ŚWIĘTOKRZYSKA ZAGRODA KULTURY – HARMONIA
HARMONIA ŚWIĘTOKRZYSKA CULTURAL HOMESTEAD

str. 17 page 17

KOMPLEKS ŚWIĘTOKRZYSKA POLANA
THE ŚWIĘTOKRZYSKA POLANA COMPLEX

str. 27 page 27

ZAMEK KRZYŻTOPÓR W UJEŹDZIE
KRZYŻTOPÓR CASTLE IN UJEZDZ

str. 28 page 28

OPATÓW

str. 29 page 29

PODZIEMNA TRASA TURYSTYCZNA W OPATOWIE
UNDERGROUND TOURIST ROUTE IN OPATÓW

str. 31 page 31

ŻYWE MUZEUM PORCELANY W ĆMIELOWIE
THE EXPERIENCE MUSEUM OF PORCELAIN IN ĆMIEŁÓW

str. 32 page 32

MUZEUM HISTORYCZNO-ARCHEOLOGICZNE W OSTROWCU
HISTORICAL AND ARCHAEOLOGICAL MUSEUM IN OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI

str. 33 page 33

BAŁTÓW – KOMPLEKS TURYSTYCZNY
BAŁTÓW TOURIST COMPLEX

str. 36 page 36

MUZEUM ŚLIWKI MANUFATURA ŚLIWKI W CZEKOLADZIE
PLUM MUSEUM MANUFACTURE OF PLUMS IN CHOCOLATE

str. 37 page 37

SZYDŁÓW

str. 40 page 40

ŚWIĘTOKRZYSKIE I NADNIDZIAŃSKIE PARKI KRAJOBRAZOWE
THE ŚWIĘTOKRZYSKI AND NADNIDZIAŃSKI LANDSCAPE PARKS

str. 41 page 41

OŚRODEK EDUKACJI PRZYRODNICZEJ W UMIANOWICACH
NATURE EDUCATION CENTRE IN UMIANOWICE

str. 42 page 42

BUSKO-ZDRÓJ

str. 43 page 43

BASENY MINERALNE W SOLCU-ZDRÓJU
MINERAL POOLS IN SOLEC-ZDRÓJ

str. 45 page 45

EUROPEJSKIE CENTRUM BAJKI W PACANOWIE
EUROPEAN FAIRY TALE CENTRE IN PACANÓW

str. 51 page 51

EKOMUZEUM IM. J. PAZDURA W STARACHOWICACH
JAN PAZDUR ECO-MUSEUM IN STARACHOWICE

str. 55 page 55

KAZIMIERZA WIELKA

str. 56 page 56

LOTNISKO WARSZAWA-RADOM
WARSAW-RADOM AIRPORT

str. 57 page 57

FLYPORT – DAJ SIĘ UNIEŚĆ
FLYPORT – AN UPLIFTING EXPERIENCE

str. 58 page 58

PODRÓŻUJ Z POLREGIO S.A.
TRAVEL WITH POLREGIO S.A.